

แผนส่งเสริมการท่องเที่ยว องค์การบริหารส่วนจังหวัดสิงห์บุรี

ปีงบประมาณ พ.ศ.

2565

จัดทำโดย ฝ่ายส่งเสริมการท่องเที่ยว สำนักปลัดฯ อบจ.สิงห์บุรี

ข้อมูลจังหวัดสิงห์บุรี

ด้านกายภาพ

ขนาดที่ตั้ง

จังหวัดสิงห์บุรี ตั้งอยู่ห่างจากกรุงเทพมหานคร ประมาณ 142 กิโลเมตร มีเนื้อที่ทั้งสิ้น 822.478 ตารางกิโลเมตร หรือ 514,049 ไร่ มีอาณาเขตติดต่อดังนี้

ทิศเหนือ ติดอำเภอสรรพยา จังหวัดชัยนาท และอำเภอตาคลี จังหวัดนครสวรรค์

ทิศตะวันออก ติดอำเภอบ้านหมี่ และอำเภอท่าเรือ จังหวัดลพบุรี

ทิศใต้ ติดอำเภอไชโย อำเภอโพธิ์ทอง และอำเภอแสวงหา จังหวัดอ่างทอง

ทิศตะวันตก ติดอำเภอสรรคบุรี จังหวัดชัยนาท และอำเภอเดิมบางนางบวช จังหวัดสุพรรณบุรี

ลักษณะภูมิประเทศ

จังหวัดสิงห์บุรีมีพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นที่ราบลุ่ม มีลักษณะเป็นลูกคลื่นลอนตื้นซึ่งเกิดจากการทับถมของตะกอนบริเวณแม่น้ำเจ้าพระยาเป็นเวลานาน มีความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรดิน เหมาะแก่การทำกสิกรรม พื้นที่กว่าร้อยละ 80 เป็นที่ราบเรียบกว้างขวาง มีความลาดเอียงของพื้นดินน้อยมาก จึงเกิดเป็นหนองบึงขนาดต่างๆ ทั่วไป พื้นที่มีระดับความสูงเฉลี่ยประมาณ 17 เมตร จากระดับน้ำทะเล ดังนั้นในฤดูน้ำหลากจึงมักมีน้ำท่วมขังเป็นเวลานานๆ พื้นที่ทางด้านทิศตะวันตกและด้านทิศตะวันออกเฉียงใต้มีสภาพค่อนข้างราบ พื้นดินเป็นลูกคลื่นลอนลาดอันเกิดจากการกัดเซาะของน้ำบนผิวดิน จนเกิดเป็นร่องกว้างทั่วไป

ลักษณะทางธรณี

ฐานของพื้นที่ แบ่งออกได้เป็น 4 แบบ คือ

1. พื้นที่ที่เป็นคันดินตามธรรมชาติ อยู่ตามสองฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยา แม่น้ำน้อย และร่องน้ำเก่า มีลักษณะเป็นที่ราบแคบ ๆ กว้างไม่เกินหนึ่งกิโลเมตร มีความยาวขนานตามแนวลำน้ำ มีระดับค่อนข้างสูงกว่าที่ราบข้างเคียง ส่วนมากเป็นที่อยู่อาศัยของประชาชนและเป็นแหล่งชุมชนใหญ่ๆ เช่น อำเภอเมืองสิงห์บุรี อำเภออินทร์บุรี อำเภอพรหมบุรี และอำเภอท่าช้าง

2. พื้นที่ที่เป็นที่ราบลุ่ม น้ำท่วมถึงอยู่ใกล้แม่น้ำ หลังคันดินธรรมชาติ เกิดจากการเอ่อล้นของน้ำ จึงมีลักษณะแบนราบเรียบกว้างขวาง มีระดับค่อนข้างต่ำ มักมีน้ำท่วมในฤดูน้ำหลาก ใช้เป็นพื้นที่ทำการเกษตรจำพวกนาข้าว

3. พื้นที่ที่เป็นลอนลาด อยู่ทางด้านทิศตะวันตกบริเวณอำเภอกำแพงบางระจัน และบางส่วนของอำเภอบางระจัน มีลักษณะเป็นลูกคลื่นหรือลูกคลื่นลอนลาด เกิดจากน้ำผิวพื้นพัดพามากัดเซาะจนเป็นร่องกว้าง มีระดับค่อนข้างสูง น้ำท่วมไม่ถึง ใช้เป็นพื้นที่เพื่อการเกษตรจำพวกพืชไร่ เช่น อ้อย ข้าวโพด เป็นต้น

4. พื้นที่ที่เป็นหนองบึง อยู่ทางตอนกลางของพื้นที่ใกล้แม่น้ำลำคลองและที่ราบลุ่ม น้ำท่วมถึง มีลักษณะเป็นที่ราบลุ่มต่ำ มีน้ำขังอยู่ตลอดเวลาที่มีระดับต่ำมาก น้ำจากบริเวณข้างเคียงจึงไหลมารวมกัน มีลักษณะสันฐานกลมมน ในบริเวณที่มีระดับน้ำขังค่อนข้างตื้น มักใช้ทำน่าน้ำลึก ส่วนที่มีน้ำขังมาก ๆ มักปล่อยให้ว่างเปล่า

ลักษณะภูมิอากาศ

ลักษณะภูมิอากาศ โดยทั่วไปคล้ายกับจังหวัดอื่นในภาคกลาง แบ่งเป็น 3 ฤดู คือ ฤดูร้อนตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์-เมษายน ฤดูฝนตั้งแต่เดือนพฤษภาคม-ตุลาคม และฤดูหนาวตั้งแต่เดือนพฤศจิกายน - มกราคม

เกษตรกรรม

จังหวัดสิงห์บุรีมีพื้นที่ทั้งหมด 514,049 ไร่ เป็นพื้นที่อยู่ในเขตชลประทาน 411,781 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 80.11 ของพื้นที่จังหวัด โดยพื้นที่ทำการเกษตรส่วนใหญ่อยู่ในเขตชลประทาน มีการใช้พื้นที่ทำการเกษตรทั้งหมด 491,535 ไร่ (ร้อยละ 95.62) จำแนกเป็นพื้นที่นา 345,313 ไร่ (ร้อยละ 67.18) พืชไร่ 111,942 ไร่ (ร้อยละ 21.78) พืชสวน 2,241 ไร่ (ร้อยละ 0.44) เลี้ยงสัตว์ 396 ไร่ (ร้อยละ 0.08) และพื้นที่ประมงเพาะเลี้ยง 2,579 ไร่ (ร้อยละ 0.50)

ระบบชลประทานเพื่อการเกษตร

พื้นที่ส่วนใหญ่ของจังหวัดสิงห์บุรี อยู่ในเขตชลประทานมีจำนวนทั้งสิ้น 411,781 ไร่ การส่งน้ำไปสู่พื้นที่เพาะปลูก ทำได้โดยการส่งน้ำเข้าคลองส่งน้ำซึ่งอยู่ในความรับผิดชอบของโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาจำนวน 6 โครงการ คือ โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาบรมธาตุ โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาชั้นสูตร โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาปางมณี โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษามหาราช โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาช่องแค และโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษามโนรมย์ โดยโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาทั้ง 6 โครงการดังกล่าว ได้กำหนดแผนการจัดสรรน้ำเพื่อการเกษตร อุปโภค – บริโภค ดังนี้

ฤดูฝน จะเริ่มส่งน้ำเข้าคลองส่งน้ำสายต่างๆ ในเขตรับผิดชอบของแต่ละโครงการดังกล่าวตั้งแต่เดือน พฤษภาคม – ตุลาคม ของทุกปี เพื่อให้เกษตรกรทำนาปีเป็นส่วนใหญ่

ฤดูแล้ง จะเริ่มส่งน้ำเข้าคลองส่งน้ำสายต่างๆ ในเขตรับผิดชอบของแต่ละโครงการดังกล่าวตั้งแต่เดือนพฤศจิกายน – กุมภาพันธ์ ของทุกปี เพื่อให้เกษตรกรทำนาปรังเป็นส่วนใหญ่

การส่งน้ำอันคลอง เพื่อการอุปโภค บริโภค

โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาในเขตจังหวัดสิงห์บุรี

1) โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาบรมธาตุ ที่ทำการห้วงงานตั้งอยู่ที่ตำบลชัยนาท อำเภอเมือง จังหวัดชัยนาท ส่งน้ำให้แก่พื้นที่ชลประทานในเขตจังหวัดสิงห์บุรี จำนวน 90,244 ไร่ รับน้ำจากคลองส่งน้ำสายใหญ่และคลองแยกซอยตั้งแต่ อำเภออินทร์บุรี อำเภอเมืองสิงห์บุรี และอำเภอพรหมบุรี

2) โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาชั้นสูตร ที่ทำการห้วงงานตั้งอยู่ที่ตำบลโพชนไก่ อำเภอบางระจัน จังหวัดสิงห์บุรี ส่งน้ำให้แก่พื้นที่ชลประทานในเขตจังหวัดสิงห์บุรี จำนวน 159,800 ไร่ รับน้ำจากคลองส่งน้ำสายใหญ่และคลองแยกซอย ตั้งแต่เขตอำเภออินทร์บุรี อำเภอเมืองสิงห์บุรี อำเภอบางระจัน อำเภอกำแพงบางระจัน และอำเภอท่าช้าง

3) โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาปางมณี ที่ทำการห้วงงานตั้งอยู่ที่ตำบลลองครักษ์ อำเภอโพธิ์ทอง จังหวัดอ่างทอง ส่งน้ำให้แก่พื้นที่ชลประทานในเขตจังหวัดสิงห์บุรี จำนวน 26,263 ไร่ รับน้ำจากคลองส่งน้ำสายใหญ่และคลองสายซอย ตั้งแต่อำเภอกำแพงบางระจัน อำเภอเมืองสิงห์บุรี และอำเภอท่าช้าง

4) โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษามหาราช ที่ทำการห้วงงานตั้งอยู่ที่ตำบลม่วงหมุ อำเภอเมืองสิงห์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี ส่งน้ำให้แก่พื้นที่ชลประทานในเขตจังหวัดสิงห์บุรี จำนวน 108,595 ไร่ รับน้ำจากคลองส่งน้ำสายใหญ่และคลองสายซอย ตั้งแต่อำเภออินทร์บุรี อำเภอเมืองสิงห์บุรี และอำเภอพรหมบุรี

5) โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาช่องแค ที่ทำการห้วงงานตั้งอยู่ที่ตำบลพรหมนิมิต อำเภอตาคลี จังหวัดนครสวรรค์ ส่งน้ำให้แก่พื้นที่ชลประทานในเขตจังหวัดสิงห์บุรี จำนวน 23,235 ไร่ รับน้ำจากคลองส่งน้ำสายใหญ่และคลองแยกซอย ตั้งแต่เขตอำเภออินทร์บุรี และอำเภอเมืองสิงห์บุรี

6) โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษารักษามโนรมย์ ที่ทำการห้วงงานตั้งอยู่ที่ตำบลท่าฉนวน อำเภอมนอมน้อย จังหวัดชัยนาท ส่งน้ำให้แก่พื้นที่ชลประทานในเขตจังหวัดสิงห์บุรี จำนวน 3,644 ไร่ รับน้ำจากคลองส่งน้ำสายใหญ่และคลองแยกซอย เขตอำเภออินทร์บุรี

การผลิตสินค้าเกษตรที่สำคัญ

การผลิตพืช

1) ข้าว

เป็นพืชเศรษฐกิจหลัก โดยมีพื้นที่เพาะปลูกมากเป็นอันดับหนึ่งของพืชเศรษฐกิจทั้งหมด จำนวน 324,979 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 80.04 ของพื้นที่การเกษตร ซึ่งมีพื้นที่รวมประมาณ 381,559 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 74.23 ของพื้นที่จังหวัด โดยพันธุ์ข้าวที่นิยมปลูก ได้แก่ ข้าว กข 31 (ปทุมธานี 80) ข้าว กข 41 ข้าว กข 47 มีการเพาะปลูกทุกอำเภอ จากข้อมูลปี 2560 การปลูกข้าวรวมทั้งสิ้น 343,757 ไร่ ผลผลิตรวม 253,309 ตัน แยกเป็น

ข้าวนาปี เริ่มเพาะปลูกในเดือนเมษายน - ตุลาคมของทุกปี และมีการเก็บเกี่ยวประมาณเดือนกรกฎาคม-กุมภาพันธ์ เนื้อที่ปลูกข้าวนาปี ปี 2560/61 จำนวน 325,008 ไร่ มีผลผลิตรวมทั้งสิ้น 225,352 ตัน

2) พืชไร่

อ้อยโรงงาน อ้อยเป็นพืชเศรษฐกิจที่สำคัญรองลงมาจากข้าว สามารถสร้างรายได้ให้กับเกษตรกรได้อย่างดี ส่วนใหญ่ปลูกมากที่อำเภอบางระจัน และอำเภอค่ายบางระจัน ซึ่งมีโรงงานน้ำตาลตั้งอยู่ที่อำเภอบางระจัน ปี 2560 มีพื้นที่ปลูก 27,279 ไร่ พื้นที่เก็บเกี่ยว 21,236 ไร่ ผลผลิตรวม 354,468 ตัน ผลผลิตเฉลี่ย 16,691 กิโลกรัมต่อไร่ และ**ถั่วลิสง** ปลูกที่อำเภออินทร์บุรี มีพื้นที่ปลูกทั้งหมด 1,150 ไร่ พื้นที่เก็บเกี่ยว 1,150 ไร่ ผลผลิตรวม 375 ตัน ผลผลิตเฉลี่ย 326 กิโลกรัมต่อไร่

3) ไม้ผล

ปี 2560 มีพื้นที่ปลูกไม้ผลทั้งสิ้น 5,310 ไร่ ไม้ผลที่ปลูกกันมากได้แก่ มะม่วง ถั่วลิสงน้ำว่า มะนาว และกระท้อน

4) ไม้ยืนต้น

ปี 2560 มีพื้นที่ปลูกไม้ยืนต้นทั้งสิ้น 612 ไร่ มี 3 ชนิด ได้แก่ ปาล์มน้ำมัน มะพร้าว และไผ่

5) พืชผัก

ปี 2560 มีพื้นที่ปลูกพืชผักทั้งสิ้น 551 ไร่ ชนิดพืชที่ปลูกได้แก่ กะเพรา แค กะหล่ำปลี ข้าวโพดรับประทานฝักสด ข้าวโพดหวาน คื่นช่าย แคนตาลูป ชะอม ตะไคร้ แตงกวา แตงโมเนื้อ แตงโมอ่อน ถั่วฝักยาว บวบ ฟริกขี้หนูเม็ดเล็ก ฟริกขี้หนูเม็ดใหญ่ ฟัก/แฟง ฟักทอง มะเขือเทศบร็อกโคลี่ และผักอื่นๆ

จากสถิติการผลิตการเกษตรจะเห็นได้ว่า พืชเศรษฐกิจหลักที่สำคัญของจังหวัด ได้แก่ ข้าว อ้อยโรงงาน และถั่วลิสง และมีครุฑเรือเกษตรกร จำนวน 25,009 ครุฑเรือ คิดเป็นร้อยละ 31.04 ของจำนวนครุฑเรือทั้งหมดในจังหวัด และเป็นครุฑเรือเกษตรกรที่ขึ้นทะเบียนเกษตรกร จำนวน 22,056 ครุฑเรือ คิดเป็นร้อยละ 88.19 ของครุฑเรือเกษตรกรทั้งหมด

จำนวนครุฑเรือเกษตรกร และครุฑเรือประชากรจังหวัดสิงห์บุรี

จำนวนครุฑเรือจังหวัดสิงห์บุรีทั้ง 6 อำเภอ รวม 80,566 ครุฑเรือ โดยมีครุฑเรือเกษตรกรคิดเป็นร้อยละ 31.04 ของครุฑเรือประชากรทั้งหมด ได้แก่ อำเภอเมืองสิงห์บุรี 3,939 ครุฑเรือ (ร้อยละ 4.88) อำเภออินทร์บุรี 6,625 ครุฑเรือ (ร้อยละ 7.48) อำเภอพรหมบุรี 4,652 ครุฑเรือ (ร้อยละ 5.77) อำเภอค่ายบางระจัน 2,676 ครุฑเรือ (ร้อยละ 3.32) อำเภอบางระจัน 5,268 ครุฑเรือ (ร้อยละ 6.53) และอำเภอท่าช้าง 1,849 ครุฑเรือ (ร้อยละ 3.65)

การผลิตปศุสัตว์

การเลี้ยงสัตว์นับเป็นสาขาที่สำคัญสาขาหนึ่ง รองจากการปลูกพืช มีทั้งเลี้ยงเพื่อการบริโภค เพื่อใช้งานและเลี้ยงในเชิงพาณิชย์ จังหวัดสิงห์บุรีมีเกษตรกรประกอบอาชีพด้านปศุสัตว์ ในปี 2560 จำนวน 6,487 ครัวเรือน

การผลิตประมง

จังหวัดสิงห์บุรีเป็นแหล่งผลิตด้านประมงน้ำจืดที่สำคัญจังหวัดหนึ่งในภาคกลาง เนื่องจากมีแหล่งน้ำธรรมชาติ เช่น แม่น้ำสำคัญไหลผ่านจังหวัด 3 สาย คือ แม่น้ำเจ้าพระยา แม่น้ำน้อย และแม่น้ำลพบุรี นอกจากนี้ยังมีแหล่งน้ำธรรมชาติ เช่น ห้วย หนอง คลอง บึง โดยเฉพาะคลองชลประทาน มีครอบคลุมทุกอำเภอ นอกจากนี้ จังหวัดยังเป็นแหล่งผลิตปลาช่อนแม่ลาที่มีชื่อเสียง เป็นปลาที่มีรสชาติอร่อยที่สุด มีเทศกาลกินปลาในช่วงเดือนธันวาคมของทุกปี โดยสภาพจังหวัดสิงห์บุรี มีสภาพเป็นที่ราบลุ่ม เหมาะสำหรับการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ โดยเกษตรกรเลี้ยงสัตว์น้ำสำหรับเป็นอาชีพเสริมและเพื่อการพาณิชย์

รูปแบบการเลี้ยง ได้แก่ เลี้ยงในบ่อ เลี้ยงในร่องสวน เลี้ยงในนาข้าว เลี้ยงในกระชัง และเลี้ยงในบ่อซีเมนต์ ในปี 2560 มีปริมาณการผลิตสัตว์น้ำจืดจากการเพาะเลี้ยง จำนวน 649,800 กิโลกรัม มีปริมาณลดลงจากปีก่อน จำนวน 5,000 กิโลกรัม สำหรับแหล่งน้ำธรรมชาติ มีผลผลิตสัตว์น้ำที่จับได้จากธรรมชาติ จำนวน 584,628 กิโลกรัม ลดลงจากปีก่อน จำนวน 10,772 กิโลกรัม

การท่องเที่ยว

จังหวัดสิงห์บุรีมีแหล่งท่องเที่ยวหลากหลาย ทั้งแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ/ธรรมชาติ แหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม/ประวัติศาสตร์/ศาสนา และแหล่งท่องเที่ยวชุมชน/เกษตร

สถานที่ท่องเที่ยวที่มีเอกลักษณ์โดดเด่นของจังหวัดสิงห์บุรี

ประเภทแหล่งท่องเที่ยว	สถานที่/กิจกรรม	เวลาที่เหมาะสมกับการท่องเที่ยว
1. แหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ/ธรรมชาติ	1. โครงการฟาร์มตัวอย่างตามพระราชดำรินองลาด	ตลอดทั้งปี
	2. ศูนย์ศึกษาและสืบสานปณิธานงานของพ่อ ต.โพประจักษ์ อ.ท่าช้าง	ตลอดทั้งปี
	3. ดงยางนาอินทูล	ตลอดทั้งปี
	4. สวนชมพูทองสามสี เมืองสิงห์	ธันวาคม - มกราคม

ประเภทแหล่งท่องเที่ยว	สถานที่/กิจกรรม	เวลาที่เหมาะสมกับการท่องเที่ยว
2. แหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม	1. อนุสาวรีย์วีรชนค่ายบางระจัน 2. วัดพระนอนจักรสีห์วรวิหาร 3. วัดสว่างอารมณ์ 4. วัดประโชติการาม 5. วัดเสถียรวัฒนดิษฐ์ 6. วัดกุฎีทอง 7. วัดอัมพวัน 8. วัดพรหมเทพาวาส 9. ตลาดบ้านแปง 10. ตลาดปากบาง 11. วัดพิกุลทอง 12. วัดโพธิ์เก้าต้น – ตลาดบ้านระจัน 13. แหล่งเตาเผาแม่น้ำน้อย 14. พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติอินทร์บุรี 15. อุทยานแม่ลามหาราชาอนุสรณ์ 16. เมืองโบราณบ้านคูเมือง 17. วัดหน้าพระธาตุ 18. ศาลากลางและศาลจังหวัดสิงห์บุรี 19. วัดโบสถ์ (อินทร์บุรี) 20. วัดม่วง 21. วัดพรหมเทพาวาส 22. วัดกระดังงาบุปผาราม 23. วัดศาลโคตม ๒๔. เทวาลัยพระพรหม	ตลอดทั้งปี
2. แหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม	๒๕. วัดไทร ๒๖. วัดโพธิ์ศรี ๒๗. อาศรมหมอชีวก	
3. แหล่งท่องเที่ยวชุมชน/เกษตร	1. ชุมชนบ้านพิกุลทองสามัคคี ต.พิกุลทอง 2. ชุมชนบ้านเชิงกลัด ต.แม่ลา ๓. ชุมชนบ้านดอนโตนด ต.โพทะเล ๔. ชุมชนบ้านพระนอน หมู่ ๒ ต.จักรสีห์ ๕. ชุมชนบ้านพระนอน (หัวเมือง) หมู่ ๑ ต.จักรสีห์ ๖. ชุมชนชาวไทยพวน ต.บางน้ำเชี่ยว ๗. ชุมชนลาวแก้ว ต.ทองเอน ๘. ชุมชนวัดไทร ต.ซิน้ำร้าย ๙. ชุมชนบ้านหัวป่า ต.หัวป่า ๑๐. ชุมชนบ้านถนนตก ต.บางระจัน	ตลอดทั้งปี

การเดินทางท่องเที่ยวสิงห์บุรีเป็นจังหวัดที่อยู่ห่างจากกรุงเทพฯ ประมาณ 142 กิโลเมตร การเดินทางโดยรถยนต์จากกรุงเทพฯ สามารถไปได้ 3 เส้นทาง คือ

1. จากกรุงเทพฯ ใช้ทางหลวงหมายเลข 1 (พหลโยธิน) แล้วแยกเข้าทางหลวงหมายเลข 32 (ถนนสายเอเชีย) ผ่านอำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จังหวัดอ่างทอง จนถึงตัวเมืองจังหวัดสิงห์บุรี
2. จากกรุงเทพฯ ใช้ทางหลวงหมายเลข 1 (พหลโยธิน) ผ่านอำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา อำเภอนองแคว จังหวัดสระบุรี แล้วใช้ทางหลวงหมายเลข 311 ผ่านอำเภอท่าม่วง จังหวัดลพบุรีเข้าสู่จังหวัดสิงห์บุรี
3. จากกรุงเทพฯ ใช้ทางหลวงหมายเลข 1 (พหลโยธิน) ถึงอำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา เลี้ยวซ้ายเข้าเส้นทางหมายเลข 309 ผ่านจังหวัดอ่างทอง ไปจนถึงจังหวัดสิงห์บุรี

แหล่งท่องเที่ยว และสถานที่น่าสนใจของจังหวัดสิงห์บุรี

อำเภอเมืองสิงห์บุรี

◎ **ศาลจังหวัด และศาลากลางจังหวัดสิงห์บุรี** ตั้งอยู่บนถนนวิไลจิตต์ ตำบลในเมือง ในเขตเทศบาล อำเภอเมืองสิงห์บุรี ริมฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยา ศาลจังหวัดสร้างขึ้นเมื่อปี ร.ศ. ๑๒๙ (พ.ศ. ๒๔๕๓) และศาลากลางจังหวัดสร้างขึ้นเมื่อปี ร.ศ.๑๓๐ (พ.ศ. ๒๔๕๔) สร้างในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว เป็นตึกก่ออิฐถือปูน ชั้นเดียวทรงยุโรป มีความสวยงามและมีคุณค่าทางสถาปัตยกรรมมาก กรมศิลปากรได้ขึ้นทะเบียนเป็นโบราณสถานที่สำคัญของชาติ เมื่อวันที่ ๒๕ มกราคม พ.ศ. ๒๕๓๓

◎ **พิพิธภัณฑน์ใหญ่วัดสว่างอารมณ์** ตั้งอยู่ที่ ตำบลต้นโพธิ์ ห่างจากตัวเมืองประมาณ ๒ กิโลเมตร เดิมชื่อวัดบางมอญ พระครูสิงหนณี หรือ หลวงพ่อเรือง อดีตเจ้าอาวาสได้สร้างขึ้นในปี พ.ศ.๒๓๙๙ เป็นแหล่งปั้นพระพุทธรูปที่สืบทอดวิชาปั้นพระพุทธรูปมาจากตระกูลช่าง บ้านช่างหล่อธนบุรี และยังเป็นแหล่งเก็บรวบรวม และจัดแสดงตัวหนังใหญ่ที่สมบูรณ์ที่สุดในประเทศไทย ปัจจุบันมีตัวหนังใหญ่ที่สมบูรณ์และยังสามารถเล่นได้กว่า ๓๐๐ ตัว ที่วัดยังคงสืบทอดการเชิดหนังให้แก่คนรุ่นปัจจุบันอย่างต่อเนื่อง นักท่องเที่ยวที่เดินทางมาเป็นคณะ สามารถติดต่อขอชมการสาธิตเชิดหนังได้ แต่ต้องแจ้งล่วงหน้า

หนังใหญ่เป็นการละเล่นเชิดตัวหนังที่ประกอบด้วยแสงเงาของไทยแต่โบราณ ตามประวัติกล่าวว่า การละเล่นนั้น มีมากกว่าสองพันปีแล้ว ถือกำเนิดครั้งแรกในประเทศอินเดีย แล้วมาสู่อาณาจักรศรีวิชัย เรื่อยมาสู่อาณาจักรขอม จนกระทั่งเข้าสู่ประเทศไทยโดยพ่อค้าวานิช นักแสวงโชค และการเผยแผ่ศาสนา ที่นำศิลปะ การแสดง และวัฒนธรรมแขนงนี้เข้ามาเผยแพร่ควบคู่กันไป แต่ก็ยังไม่แพร่หลายนัก ในสมัยกรุงศรีอยุธยา รัชสมัยของสมเด็จพระรามาธิบดีที่ ๑ ประมาณปี พ.ศ.๑๙๐๑ หนังใหญ่ได้ปรากฏอยู่ในกฎมณเฑียรบาลว่า หนังใหญ่เป็นมหรสพที่ขึ้นหน้าขึ้นตาของชาติ โดยมีการแสดงหนังใหญ่ เฉลิมฉลองกรุงศรีอยุธยาเป็นราชธานี และมีการ ละเล่นสืบทอดเรื่อยมา แต่ส่วนใหญ่อยู่ในพระบรมมหาราชวัง จัดเป็นมหรสพชั้นสูงของชาติ นิยมเล่นเรื่องรามเกียรติ์เช่นเดียวกับการแสดงโขน

หนังใหญ่ในจังหวัดสิงห์บุรี มีมากกว่า ๑๐๐ ปี โดยมีครูเปีย นายหนังเร่จากพระนครศรีอยุธยา เข้ามาบุกเบิกการเชิดหนังใหญ่ขึ้นที่วัดสว่างอารมณ์เป็นคนแรก และได้ถ่ายทอดวิชาให้ศิษย์มากมาย ศิษย์คนสำคัญของท่านได้แก่ ขุนบางมอญ กิจประมวญ ซึ่งเป็นผู้ที่ทำให้หนังใหญ่เจริญยิ่งในจังหวัด สิงห์บุรี ด้วยกรรมวิธีการแสดงที่สำคัญในทุกขั้นตอนและความยากในการฝึกหัด ทำให้การแสดงหนังใหญ่ ลดน้อยลงทุกขณะ ปัจจุบันประเทศไทยมีคณะหนังใหญ่อยู่เพียง ๒ คณะเท่านั้น ที่มีความพร้อมใน การแสดง คือ หนังใหญ่วัดขนอน จังหวัดราชบุรี และหนังใหญ่ที่วัดสว่างอารมณ์จังหวัดสิงห์บุรี พิพิธภัณฑน์ใหญ่วัดสว่างอารมณ์ ก่อตั้งขึ้นในปี ๒๕๔๕ โดยใช้พื้นที่ชั้นบนของศาลาการเปรียญจัดแสดงตัวหนังใหญ่ โดยนำหนังใหญ่มาตเรียงบนผืนผ้าขนาดใหญ่สีขาว ที่สร้างเป็นตู้ไม้พร้อมหลอดไฟส่องสว่างอยู่ภายในเพื่อให้เห็นลวดลายของหนังใหญ่ได้ชัดเจนและสวยงาม

๑๖ **๑๖ วัดพระนอนจักรสีห์วรวิหาร** เป็นพระอารามหลวงชั้นตรี ตั้งอยู่ในตำบลจักรสีห์ อำเภอเมือง จังหวัดสิงห์บุรี ไม่ปรากฏหลักฐานว่าสร้างตั้งแต่เมื่อใด แต่สันนิษฐานว่าสร้างขึ้นก่อนกรุงศรีอยุธยาเป็นราชธานี โดยตามพงศาวดารระบุว่าในปี พ.ศ.๒๒๙๗ พระเจ้าอยู่หัวบรมโกศแห่งกรุงศรีอยุธยา ได้เสด็จมานมัสการและซ่อมแซมองค์พระ โดยได้สร้างพระวิหาร พระอุโบสถ และเสนาสนะต่างๆ ขึ้นใหม่ ต่อมาในสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๕ ได้เสด็จมานมัสการ และทรงบูรณะปฏิสังขรณ์ขึ้นยวดยิ่งต่างๆ

ภายในวัดพระนอนจักรสีห์วรวิหารมีวิหาร สถานที่ประดิษฐานพระนอนจักรสีห์ พระพุทธรูปไสยาสน์ หรือพระนอนขนาดใหญ่ ซึ่งมีขนาดใหญ่เป็นอันดับ ๓ ของประเทศไทย รองลงมาจากสมเด็จพระศากยมุนีศรีสุเมธพิตร วัดบางพลีใหญ่กลาง พระนอนจักรสีห์ เป็นพระพุทธรูปสุโขทัยที่มีความอ่อนช้อยงดงามมาก ยาว ๔๗ เมตร ๔๒ เซนติเมตร มีลักษณะพระพักตร์หันไปทางทิศเหนือ พระเศียรหันไปทางทิศตะวันออก ด้วยขนาดที่มีความใหญ่และสวยงาม พระนอนจักรสีห์เป็นที่ยึดเหนี่ยวจิตใจของชาวบ้านในพื้นที่จังหวัดสิงห์บุรี โดยมีความเชื่อว่าหากมาขอพรให้ท่านช่วย เมื่อสำเร็จก็พากันมาแก้บน โดยของที่นิยมมาแก้บน อาทิ ไข่ต้ม หัวหมู บายศรี เป็นต้น

นอกจากนี้ภายในพระวิหารยังมีพระภาพ พระพุทธรูปศิลาปางรำพึงปิดทอง และพระแก้ว พระหล่อนั่งขัดสมาธิเพชร สร้างขึ้นในสมัยรัชกาลที่ ๕ ซึ่งทั้งสององค์มีพุทธลักษณะงดงาม ในอดีตเคยใช้เป็นพระประธานในการถือน้ำพิพัฒน์สัตยาของข้าราชการ บริเวณด้านหน้าวิหารมีต้นสาละลังกาใหญ่ ต้นไม้สำคัญผลิดอกบานสะพรั่งหลายต้น บริเวณหน้าวัดยังเป็นที่ตั้งของพุทธมณฑลจังหวัดสิงห์บุรี โดยจังหวัดสิงห์บุรีร่วมกับคณะสงฆ์จังหวัดสิงห์บุรี ร่วมกันดำเนินการจัดสร้างพุทธมณฑลประจำจังหวัด โดยการพัฒนาที่สาธารณประโยชน์ให้เป็นที่สร้างพุทธมณฑลประจำจังหวัด เพื่อเป็นศูนย์กลางของการประกอบพิธีทางพระพุทธศาสนา สำหรับพุทธศาสนิกชนที่สนใจการภาวนาทางวัดยังมีกิจกรรมธรรมะและวิปัสสนา ในวันที่ ๔-๑๐ ของทุกเดือน โดยไม่เสียค่าใช้จ่าย

ภายในวัดยังมี “ตลาดต้องชม” ซึ่งเป็นตลาดที่ชาวบ้าน และคนในชุมชนนำสินค้าที่ผลิตเอง เช่น พืชผักผลไม้ น้ำพริก ผลิตภัณฑ์ปลาร้าที่ขึ้นชื่อของจังหวัด สินค้า OTOP ผลิตภัณฑ์ของกลุ่มเป็นวิสาหกิจชุมชน เสื้อผ้าสำเร็จรูป กระเป๋าถือ และของใช้ต่าง ๆ นำมาจำหน่ายในราคาเป็นธรรม น้ำหนักเที่ยงตรง เปิดจำหน่ายเป็นประจำทุกวัน กว่า ๑๔๐ แผงค้า สร้างรายได้และอาชีพให้คนในชุมชนและในละแวกใกล้เคียงได้เป็นอย่างดี นอกจากการมากราบไหว้บูชาพระนอนจักรสีห์แล้ว การได้มาเยี่ยมชมและเลือกซื้อสินค้าของฝากติดไม้ติดมือกลับบ้านในบริเวณตลาดได้ทั้งอิ่มบุญ อิ่มกาย อิ่มใจไปพร้อม ๆ กัน จึงขอเชิญชวนทุกท่านมาท่องเที่ยวเชิงศาสนา ณ วัดพระนอนจักรสีห์แห่งนี้

๑๗ **๑๗ วัดหน้าพระธาตุ** อยู่ในเขตบ้านพระนอนจักรสีห์ ต.จักรสีห์ ห่างจากวัดพระนอนจักรสีห์ไปประมาณ ๑.๕ กิโลเมตร เดิมชาวบ้านเรียกวัดนี้ว่า วัดหัวเมือง ต่อมาในสมัยรัชกาลที่ ๔ ได้เปลี่ยนชื่อมาเป็นวัดหน้าพระธาตุ สันนิษฐานว่าสถานที่บริเวณนี้จะเป็นที่ตั้งของเมืองสิงห์บุรีเก่า สิ่งที่สำคัญของวัดนี้คือ องค์พระปรางค์สูงประมาณ ๘ วา ทำเป็นรูปครุฑ อสุรถือกระบองประดับอยู่เหนือชั้นเชิงบาตร ภายหลังมีการเสริมแต่งเป็นสถาปัตยกรรมแบบศิลปะอยุธยาตอนต้น โดยการก่ออิฐเพิ่มเติมเป็นซุ้มจระนำทั้งสี่ด้าน ตั้งแต่ฐานศิลาแลงขึ้นไปก่อด้วยอิฐอยู่รอบพระปรางค์ กลีบขนุนพระปรางค์ก่อด้วยอิฐ ทิศตะวันออกขององค์พระปรางค์มีพระวิหารหลวง ทิศตะวันตกเป็นพระอุโบสถ และมีเจดีย์กลมเรียงรายหลายองค์ เป็นลักษณะของสถาปัตยกรรมแบบสมัยอยุธยาตอนปลาย กรมศิลปากรได้ขึ้นทะเบียนเป็นโบราณสถานเมื่อวันที่ ๘ มีนาคม พ.ศ. ๒๔๗๘

๑๘ **๑๘ วัดประโชติการาม** อยู่ห่างจากตัวเมืองสิงห์บุรีไปทางอำเภออินทร์บุรี ราว ๕ กิโลเมตร เป็นวัดเก่าแก่คู่เมืองสิงห์บุรีอีกแห่งหนึ่ง เดิมชาวบ้านเรียนสั้นๆ ว่าวัดประโชติ หรือ วัดประชด หลักฐานการสร้างไม่ปรากฏแน่ชัด มีเพียงตำนานที่เกี่ยวกับสิงห์พายุ ผู้มีพ่อเป็นสิงห์แล้วเกิดความอับอายที่มีพ่อเป็นสัตว์เดรัจฉาน จึงฆ่าพ่อตัวเองเสีย ภายหลังสำนึกในความผิดจึงไปสร้างพระนอนจักรสีห์ และวัดสละบาบ เพื่อเป็นการไถ่บาป แต่ก็ยังกลัวว่าบาปนั้นไม่ได้เบาบางลง จึงได้มาสร้างวัดประชดขึ้นอีกแห่ง โดยสร้างพระพุทธรูปยืนปางห้ามญาติขึ้น ๒ องค์ ขนานนามว่า หลวงพ่อทรัพย์ และหลวงพ่อดิน

หลวงพ่อทรัพย์ และหลวงพ่อลินเป็นพระพุทธรูปจัดอยู่ในกลุ่มพระอัฐารส คือพระยืนที่สร้างแล้วมีความสูงเกิน ๑๘ ศอก และที่พิเศษไปกว่านี้คือเป็นพระพุทธรูปยืนซ้อนกัน ๒ องค์ โดยหลวงพ่อลินประดิษฐานอยู่ทางด้านหน้า หลวงพ่อทรัพย์อยู่ทางด้านหลัง หลวงพ่อลินองค์หน้า สูง ๓ วา ๓ ศอก ๕ นิ้ว ส่วนหลวงพ่อทรัพย์องค์หลัง สูง ๖ วา ๗ นิ้ว นอกจากนี้ยังมี “หลวงปู่โง่” หรือ ไหล่หูแบบโบราณ ซึ่งขุดได้จากเนินดินด้านหลังวิหารหลวงพ่อทรัพย์ เชื่อกันว่ามีความศักดิ์สิทธิ์ตามความปรารถนาของผู้ขอ ปัจจุบันเป็นที่ใช้น้ำพระพุทธรูปประจำวัดประโชติการาม

๓๖ **๓๖ วัดกระดังงาบุปผาราม** ตั้งอยู่หมู่ที่ ๖ ตำบลบางกระบือ อยู่เลยจากวัดประโชติการามไปเล็กน้อย มีโบสถ์รูปทรงสมัยใหม่ที่งดงามไม่เหมือนโบสถ์แห่งไหนสร้างอยู่บนฐานศาลาการเปรียญ และวัดนี้ยังมีเจดีย์โบราณทรงระฆังคว่ำคล้ายเจดีย์สมัยอยุธยาตอนต้น ฐานเป็นชั้นมีซุ้มทรงระฆังตั้งแต่ปล้องไหนขึ้นไป เจดีย์องค์นี้นั้นมีความสมบูรณ์ที่สุดที่มีอยู่ในสมัยเดียวกัน ได้รับการขึ้นทะเบียนเป็นโบราณสถานแห่งชาติแล้ว นอกจากนี้ด้านหน้าเจดีย์ยังมีโบสถ์เก่าแก่หลังคามุงด้วยกระเบื้องดิน บานประตูโบสถ์เป็นไม้แกะสลักลวดลายสวยงามมาก

๓๗ **๓๗ วัดพระปรางค์มุนี** ตั้งอยู่ที่ตำบลม่วงหมู่ ตรงข้ามวิทยาลัยเกษตรกรรมสิงห์บุรี ห่างจากตัวเมืองไปตามทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๓๒ ประมาณกิโลเมตรที่ ๑๓๔-๑๓๕ (ทางไปอำเภอพรหมบุรี) จะเห็นองค์พระปรางค์สี่เหลี่ยมสูงเด่นใกล้กับองค์พระปรางค์เป็น *วิหารหลวงพ่อยืน* พระพุทธรูปปูนปั้นศักดิ์สิทธิ์สมัยอยุธยา ด้านข้างวิหารมีบ่อน้ำศักดิ์สิทธิ์เป็นกรูพระเก่าแก่ที่ทางวัดได้ขุดดินบริเวณนั้นมากลวิหาร ภายในโบสถ์มีภาพจิตรกรรม

๓๘ **๓๘ เทวาลัยพระพรหม** “พระพรหม” เป็นมหาเทพผู้ยิ่งใหญ่หนึ่งในสาม “ตรีมูรติ” ของศาสนาพราหมณ์-ฮินดู ที่เป็นที่เคารพศรัทธาสืบต่อถึงศาสนาพุทธอย่างกลมกลืนมาแสนนาน เป็นพระเจ้าผู้สร้าง ผู้ลิขิตความเป็นไปของทุกสรรพชีวิต เป็นผู้กำหนดชะตาชีวิตของมนุษย์ทุกคน เป็นผู้รู้ความเคลื่อนไหวของสรรพชีวิต และทรงรับฟังคำอธิษฐานของผู้ศรัทธาเสมอ ผู้บูชาพระพรหมและทำความดี จะได้รับพรให้สมหวังในสิ่งที่ปรารถนาทุกประการ ส่วน “พระอินทร์” เป็นมหาเทพผู้ยิ่งใหญ่เหนือชีวิตของสรรพสัตว์และมนุษย์ทั้งหลาย คอยปกป้องคุ้มครองผู้ที่ทำความดี และปกป้องดูแลโลกให้พ้นจากสิ่งอันตรายเลวร้ายต่างๆ

เทวาลัยพระพรหม สร้างขึ้นในราวปี พ.ศ.๒๕๕๑ ในโอกาสที่ระลึก ๘๐ ปี ของพระธรรมสิงหบุราจารย์ (หลวงพ่อจรัญ ฐิตธมฺโม) แห่งวัดอัมพวัน โดยบรรดาลูกศิษย์ลูกหา และผู้มีจิตศรัทธาได้ร่วมกันสร้าง “เทวาลัยพระพรหม” ขึ้น ถัดจากทางเข้าวัดอัมพวันเล็กน้อย เพื่อเป็นที่ระลึกแด่พระอาจารย์ผู้เคารพยกย่อง และเป็นเอกลักษณ์สำคัญสืบสานตำนานเก่าแก่ของเมืองตามเจตนารมณ์ของชาวเมือง เผยแพร่ประวัติของหัวเมืองพรหมในอดีต เป็นเครื่องยึดเหนี่ยวทางจิตใจให้มุ่งมั่นทำความดีเพื่อประเทศชาติ ทั้งยังส่งเสริมการท่องเที่ยวและอุดหนุนสินค้าวิสาหกิจชุมชน (OTOP) ของจังหวัดสิงห์บุรีอีกด้วย

“เทวาลัยพระพรหม” ประดิษฐานพระพรหมองค์ใหญ่ที่สุดในประเทศไทย สีทองอร่าม มองเห็นแต่ไกล มี ๔ พระพักตร์ ๘ พระกร ทรงจักร หอยสังข์ คัมภีร์ คนโท คชชา บ่วง ดอกบัว และลูกประคำ ด้านหน้าประดิษฐานองค์ขนาดปกติอีกองค์หนึ่ง การสักการะขอพรจะเดินเวียนขวารอบพระพรหม ๓ รอบ (ตามเข็มนาฬิกา) ขอพรทุกพระพักตร์ พระพักตร์แรก ‘พระพักตร์เมตตา’ ประทานพรเรื่องงาน เรียน และเรื่องรับผิดชอบในชีวิต พระพักตร์ที่สอง ‘พระพักตร์กรุณา’ ประทานพรเรื่องอสังหาริมทรัพย์ บ้าน ที่ดิน รถ พระพักตร์ที่สาม ‘พระพักตร์มุทิตา’ ประทานพรเรื่องสุขภาพ ครอบครัว คู่ครอง และ พระพักตร์ที่สี่ ‘พระพักตร์อุเบกขา’ ประทานพรเกี่ยวกับโชคลาภ เงิน ทอง การขอบุตร คาถาบูชาว่า “โอม พราหมเณ นะมะ เมตตา กรุณา มุทิตา อุเบกขา” (คำแปล) ขอเคารพพระพรหม ... เมตตา สงเคราะห์ช่วยเหลือผู้มีสุข ... กรุณา สงเคราะห์ช่วยเหลือผู้มีทุกข์ ... มุทิตา ยินดีในการบุญ ... อุเบกขา วางเฉยในบาป เทวาลัยพระพรหมตั้งอยู่ถนนสายเอเชียหรือทางหลวงหมายเลข ๓๒ ก่อนเข้าอำเภอพรหมบุรี ฝั่งซ้ายมือ

อำเภอพรหมบุรี

๑๐ วัดอัมพวัน ตั้งอยู่ที่ตำบลพรหมบุรี ไปตามเส้นทางหลวงหมายเลข ๓๖ กิโลเมตรที่ ๑๓๐ เป็นวัดที่มีชื่อเสียงในด้านการปฏิบัติธรรมทางวิปัสสนากรรมฐาน

๑๑ วัดอัมพวัน ถือเป็นวัดอันดับต้น ๆ ที่มีประชาชนเดินทางไปปฏิบัติธรรม เนื่องจากวัดแห่งนี้ยึดหลักปฏิบัติแบบสติปัฏฐาน ๔ แม้วันนี้หลวงพ่ोजรัญจะมรณภาพไปแล้ว แต่ยังมีพุทธศาสนิกชน เดินทางไปปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง ความรู้สึกของประชาชนที่เลื่อมใสในหลักคำสอนของพระธรรมสิงหบุราจารย์ หรือ หลวงพ่ोजรัญ ฐิตธัมโม เจ้าอาวาสวัดอัมพวัน เป็นเครื่องบ่งชี้ให้เห็นว่าสามารถนำหลักในการปฏิบัติธรรมไปใช้ได้จริงกับการดำเนินชีวิตประจำวัน จึงทำให้ทุกวันนี้วัดอัมพวัน เป็นวัดอันดับต้น ๆ ของวัดปฏิบัติธรรมแบบวิปัสสนากรรมฐาน คือ การกำหนดจิตภาวนาแนวสติปัฏฐาน ๔ ซึ่งประกอบด้วย กายานุปัสสนาสติปัฏฐาน เวทนานุปัสสนาสติปัฏฐาน จิตตานุปัสสนาสติปัฏฐาน และธรรมานุปัสสนาสติปัฏฐาน และแม้วันนี้ หลวงพ่ोजรัญ ฐิตธัมโม จะมรณภาพแล้ว แต่ยังคงมีประชาชนที่เลื่อมใสศรัทธาในหลักปฏิบัติเดินทางเข้ามาลงทะเบียน เพื่อขอรับเข้าปฏิบัติธรรมอย่างต่อเนื่อง เฉลี่ยในแต่ละช่วงจะมีผู้ปฏิบัติไม่ต่ำกว่า ๑,๐๐๐ คน โดยมีพระอาจารย์ผู้เป็นลูกศิษย์เป็นผู้ถ่ายทอด และชี้แนะแนวทางในการปฏิบัติให้กับผู้ปฏิบัติธรรม เพื่อสานต่อเจตนารมณ์ของหลวงพ่อในการให้ประชาชนมีสติ ตามหลักคำสอนของหลวงพ่อกับว่า "เราพูดอยู่เสมอถึงคำว่า สติปัญญา เราใช้ปัญญาอยู่เสมอก็จริง แต่สติมันแท้จริงแล้ว เรานำออกมาใช้น้อยนัก ทั้งที่สติมันมีคุณค่าแก่ชีวิต" ดังนั้น แม้จะสิ้นหลวงพ่อแล้ว แต่ที่วัดแห่งนี้ยังคงไม่สิ้นแนวทางปฏิบัติของท่าน และแนวทางนี้จะยังคงอยู่คู่กับพระพุทธศาสนาต่อไป พระธรรมสิงหบุราจารย์ (จรัญ ฐิตธัมโม) เป็นพระภิกษุชาวไทย ในสังกัดคณะสงฆ์มหานิกาย อดีตเจ้าอาวาสวัดอัมพวัน อำเภอพรหมบุรี จังหวัดสิงห์บุรี และเป็นที่ปรึกษาเจ้าคณะภาค ๓ ท่านมีชื่อเสียงในระดับประเทศจากการเป็นพระนักพัฒนา พระนักเทศน์ และพระวิปัสสนาจารย์ แนวทางการสืบทอดพระพุทธศาสนาของท่านเน้นหนักที่การสั่งสอนเรื่องกฎแห่งกรรม โดยยกเหตุการณ์ที่ท่านประสบ และนำมาเป็นกฎแห่งกรรมขึ้นมาเป็นอุทาหรณ์อยู่เสมอ และเน้นการพัฒนาจิตใจคนด้วยการทำวิปัสสนากรรมฐานด้วยหลักสติปัฏฐาน ๔ แบบพองหนอ - ยุบหนอ นอกจากนี้ท่านยังเป็นผู้ที่ส่งเสริมให้พุทธศาสนิกชนหมั่นสวดมนต์ด้วยพุทธชัยมงคลคาถา (พาหุงมหากา) เพื่อเป็นเครื่องเจริญสติอย่างแพร่หลาย หลวงพ่ोजรัญถึงแก่มรณภาพอย่างสงบ เมื่อวันที่ ๒๕ มกราคม ๒๕๕๙ กำหนดเวลาเข้ากราบสรีระสังขารหลวงพ่อ ตั้งแต่ ๐๘.๓๐ - ๒๑.๐๐ น. ของทุกๆวัน

๑๒ วัดกุฎีทอง ตั้งอยู่หมู่ที่ ๓ ในเขตตำบลบางน้ำเชี่ยว ห่างจากถนนสายเอเชียประมาณ ๔๐๐ เมตร หรือเส้นทางหลวงหมายเลข ๓๒ กิโลเมตรที่ ๑๒๕-๑๒๖ ภายในวัดมีมณฑปลักษณะเหมือนเจดีย์ย่อมุมไม้สิบสอง สร้างเมื่อ พ.ศ. ๒๔๔๓ โดยหลวงพ่อบัญญา อุตมะพิชัย เจ้าอาวาส ซึ่งบรรจุพระบรมสารีริกธาตุไว้บนยอด และภายในมณฑปนั้นเป็นที่ประดิษฐานพระพุทธรูปโลหะจำลองไว้เป็นที่เคารพสักการะ นอกจากนี้ภายในบริเวณวัดกุฎีทองยังมี ศูนย์ศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้านไทยพวน ซึ่งได้รวบรวมเครื่องใช้ไม้สอยในชีวิตประจำวันต่างๆ ของชาวไทยพวน เสื้อผ้าเครื่องประดับ เครื่องมือ ทำนา ตักสัตว์ จับปลา ตลอดจนจวนอุทยานพาทนะทางน้ำเป็นของเก่าแก่ไว้ให้ชม

๑๓ คูค่ายพม่า ตั้งอยู่ที่บ้านเจดีย์หัก หมู่ ๑ ตำบลบ้านแปง ห่างจากตัวเมืองสิงห์บุรีไปประมาณ ๑ กิโลเมตร ตามเส้นทางหลวงหมายเลข ๓๒ กิโลเมตรที่ ๑๒๙ เป็นแหล่งชุมชนโบราณมีลักษณะเป็นเนินดินแนวยาวรูปร่างคล้ายตัว L ยาวประมาณ ๕-๑๕ เมตร กว้างประมาณ ๓ เมตร สันนิษฐานว่าสร้างขึ้นในสมัยกรุงศรีอยุธยาเมื่อประมาณปี พ.ศ. ๒๑๒๗ ครั้งที่พม่ายกกองทัพมาตั้งที่ปากน้ำบางพุทรา เพื่อรวบรวมกำลังเข้าตีกรุงศรีอยุธยานับเป็นแหล่งประวัติศาสตร์ที่สำคัญ ปัจจุบันได้ปรับปรุงให้เป็นสวนสาธารณะสำหรับพักผ่อนหย่อนใจของประชาชนทั่วไป

๑๔ วัดพรหมเทพาวาส (วัดชลอน) วัดสำคัญคูเมืองพรหมบุรี ข้าราชการเมืองพรหมบุรีใช้อุโบสถเป็นสถานที่จัดพิธีถือน้ำพิพัฒน์สัตยาเป็นประจำ ปีละสองครั้ง ภายในอุโบสถประดิษฐานพระพุทธรูปพรหมพิพัฒน์สัตยาปั้นโดยพระองค์เจ้าประดิษฐวรการ นายช่างสิบหมู่สมัยรัชกาลที่ 5 มีพระพุทธรูปไสยาสน์พรหมนิรมิตสวยงามเก่าแก่ประดิษฐาน

ภายในวิหาร พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวรัชการที่ ๕ เสด็จประพาสต้นเยี่ยมเยียนราษฎร เมื่อวันที่ ๗ สิงหาคม พ.ศ.๒๔๔๙ (ร.ศ.๑๒๕) ภายในบริเวณวัดมีต้นพระศรีมหาโพธิ์สายพันธุ์พุทธรักษา ปุณฺณสมัยรัชกาลที่ ๕ มีหอพระไตรปิฎกกลางสระน้ำ มีพิพิธภัณฑ์เมืองพรหมบุรี ฉลอง ๑๐๐ ปี เสด็จประพาสต้น ภายในมีนิทรรศการเกี่ยวกับเมืองพรหมบุรี ศิลปินแห่งชาติ การเสด็จของรัชกาลที่ ๕ สายสกุลเจ้าเมืองพรหมบุรี และพระรัตนตรัย

อำเภอท่าช้าง

๓๑ **วัดพิภูลทอง** อยู่ในเขตตำบลพิภูลทอง ห่างจากตัวเมืองประมาณ ๑๖ กิโลเมตร อยู่ห่างจากวัดพระนอนจักรสีห์วรวิหารไปประมาณ ๙ กิโลเมตร ชาวบ้านทั่วไปเรียกว่า วัดหลวงพ่อแพ (พระธรรมสิงหบุราจารย์) ภายในวัดมี **พิพิธภัณฑ์หลวงพ่อแพ** จัดแสดงเรื่องราวเกี่ยวกับประวัติ และเครื่องอัฐบริขารของหลวงพ่อแพตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบัน นอกจากนี้ด้านหนึ่งของวัดนี้มีพระพุทธรูปปางประทานพรองค์ใหญ่ที่สุดในประเทศไทย คือ **พระพุทธสุวรรณมงคลมุนี** หรือ **หลวงพ่อใหญ่** ขนาดหน้าตักกว้าง ๑๑ วา ๒ ศอก ๗ นิ้ว สูง ๒๑ วา ๑ ศอก ๓ นิ้ว ภายในเป็นคอนกรีตเสริมเหล็กประดับด้วยโมเสกทองคำธรรมชาติชนิด ๒๔ เค รอบๆ พระวิหารใหญ่มีวิหารคด ซึ่งประดิษฐานพระพุทธรูปปางประจำวันต่างๆ และพระสังกัจจายองค์ใหญ่ และบริเวณวัดยังมีสวนธรรมะ และสิ่งก่อสร้างที่สวยงามน่าสนใจ แวดล้อมด้วยบรรยากาศสงบร่มรื่น

๓๒ **วัดพิภูลทอง** ตั้งอยู่ริมแม่น้ำน้อยฝั่งตะวันออกห่างจากตัวเมืองสิงห์บุรีประมาณ ๑๖ กิโลเมตร เป็นวัดขนาดใหญ่ริมฝั่งแม่น้ำน้อยที่มีความสำคัญแห่งหนึ่งของสิงห์บุรี ชาวบ้านเรียกว่า วัดหลวงพ่อ เนื่องด้วยเป็นวัดจำพรรษาของหลวงพ่อแพ (พระเทพสิงหบุราจารย์) พระเกจิตั้ง ซึ่งมรณภาพเมื่อ พ.ศ.2542 ภายในวัดมี **พิพิธภัณฑ์หลวงพ่อแพ** จัดแสดงเรื่องราวเกี่ยวกับประวัติและเครื่องอัฐบริขารของหลวงพ่อแพตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบัน นอกจากนี้ด้านหนึ่งของวัดนี้มีพระพุทธรูปปางประทานพรองค์ใหญ่ที่สุดในประเทศไทย คือ **พระพุทธสุวรรณมงคลมุนี** หรือ**หลวงพ่อใหญ่** ขนาดหน้าตักกว้าง ๑๑ วา ๒ ศอก ๗ นิ้ว สูง ๒๑ วา ๑ ศอก ๓ นิ้ว ภายในเป็นคอนกรีตเสริมเหล็กประดับด้วยโมเสกทองคำธรรมชาติชนิด ๒๔ เค รอบๆ พระวิหารใหญ่มีวิหารคด ซึ่งประดิษฐานพระพุทธรูปปางประจำวันต่างๆ และพระสังกัจจายองค์ใหญ่ และบริเวณวัดยังมีสวนธรรมะ และสิ่งก่อสร้างที่สวยงามน่าสนใจ แวดล้อมด้วยบรรยากาศสงบร่มรื่น

พระประธานวัดพิภูลทอง เป็นพระพุทธรูปขนาดเล็กประดิษฐานบนฐานที่สูงหลายชั้นเพื่อให้เหมาะกับขนาดของอุโบสถ เราจะเห็นองค์พระประธานเล็กมาก พระพุทธรูปองค์นี้มีพระนามว่าพระพุทธรุศรีวิริยโสภิต หลวงพ่อสี เกสโร พระอาจารย์ด้านวิทยาคมของหลวงพ่อแพ ได้สร้างถวายแก่หลวงพ่อแพ หุ่นขี้ผึ้งหลวงพ่อแพ อยู่ในพิพิธภัณฑ์ มีพวงมาลาพระราชทานจากพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ และพระบรมวงศ์ ด้านหน้าของอาคารจัดวางเก้าอี้เรียงแถวจำนวนมาก สำหรับประชาชนที่เดินทางมากกราบสักการะ

๓๓ **วัดจำปาทอง** ตั้งอยู่ที่ตำบลโพประทับชัย เป็นสถานที่เก็บรักษาเรือพระที่นั่งของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เมื่อคราวเสด็จประพาสในการล่องแม่น้ำน้อย เป็นเรือมาดแก่ง ประเภทเรือแจว ชื่อว่าเรือจำปาทองสิงห์บุรี นอกจากนี้ภายในวัดมีพระนอนองค์ใหญ่ ศิลปะสมัยรัตนโกสินทร์

อำเภอค่ายบางระจัน

๓๔ **อนุสาวรีย์วีรชนค่ายบางระจัน และอุทยานวีรชนค่ายบางระจัน** อยู่ห่างจากตัวเมือง ๑๕ กิโลเมตร ตามเส้นทางหลวงหมายเลข ๓๐๓๒ มีพื้นที่ประมาณ ๑๑๕ ไร่ เป็นสวนรุกขชาติพักผ่อนหย่อนใจ จะเห็นอนุสาวรีย์วีรชนค่ายบางระจันเป็นรูปหล่อประติมากรรมของหัวหน้าชาวค่ายบางระจันทั้ง ๑๑ คน สร้างโดยกรมศิลปากรปรากฏสวยเด่น เป็นสง่าอยู่ในสวน พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ ๙ ทรงเปิดอนุสาวรีย์นี้ เมื่อวันที่ ๒๙ กรกฎาคม ๒๕๑๙ ซึ่งค่ายบางระจันมีความสำคัญทางประวัติศาสตร์ โดยผืนแผ่นดินแห่งนี้ ได้บันทึกเหตุการณ์ความกล้าหาญ และเสียสละของ

วีรชนไทยที่เกิดขึ้นเมื่อเดือน ๓ ปีระกา พ.ศ. ๒๓๐๘ ในครั้งนั้นชาวบ้านบางระจันได้รวมพลังกันต่อสู้กับกองทัพพม่า ซึ่งมีจำนวนมากกว่าหลายเท่า โดยพม่าต้องยกทัพเข้าตีหมู่บ้านนี้ถึง ๘ ครั้ง ใช้เวลา ๕ เดือน จึงเอาชนะได้ เมื่อวันจันทร์แรม ๒ ค่ำ เดือน ๘ ปีจอ พ.ศ. ๒๓๐๙ นับเป็นอนุสาวรีย์ที่มีความสำคัญยิ่งแห่งหนึ่ง ค่ายบางระจันในปัจจุบันได้สร้างจำลองโดยอาศัยรูปแบบค่ายในสมัยโบราณ และภายในบริเวณอุทยานฯ ยังมี อาคารศูนย์ศึกษาประวัติศาสตร์และพิพิธภัณฑ์ประวัติศาสตร์วีรชนค่ายบางระจัน จัดแสดงนิทรรศการเกี่ยวกับเรื่องราวของจังหวัดสิงห์บุรี วิถีชีวิตความเป็นอยู่ของชาวเมืองจังหวัดสิงห์บุรีเมื่อครั้งก่อน และเรื่องราวการสู้รบของเหล่าวีรชนผู้กล้าชาวบ้านบางระจัน เปิดให้เข้าชมทุกวัน โดยไม่เว้นวันหยุดราชการ พร้อมเจ้าหน้าที่นำชมกรณีติดต่อเป็นหมู่คณะ ระหว่างเวลา ๐๘.๓๐-๑๖.๓๐ น.

๓๖ **๓๖ วัดโพธิ์เก้าต้น หรือ วัดไม้แดง** ตั้งอยู่ที่หมู่ ๘ ตำบลบางระจัน ตรงข้ามกับอนุสาวรีย์วีรชนค่ายบางระจัน ห่างจากตัวเมืองประมาณ ๑๕ กิโลเมตร เส้นทางหลวงหมายเลข ๓๐๓๒ เป็นสถานที่ที่วีรชนชาวบ้านบางระจันได้เคยใช้เป็นที่พักในการต่อต้านพม่าที่ยกกองทัพมาตีกรุงศรีอยุธยา เมื่อ ปี พ.ศ. ๒๓๐๘ ชาวบ้านเรียกวัดนี้ว่า “วัดไม้แดง” เพราะภายในบริเวณมีต้นไม้แดง ซึ่งเป็นไม้เนื้อแข็งอยู่หลายต้น และชาวบ้านถือกันว่าเป็นไม้ศักดิ์สิทธิ์ไม่มีใครกล้าตัดหรือ ทำลาย ในบริเวณวัดมี “วิหารพระอาจารย์ธรรมโชติ” เป็นวิหารทรงจัตุรมุข พระอาจารย์ท่านเป็นผู้นำสำคัญผู้หนึ่งของชาวบ้านบางระจัน และใกล้ๆ กันก็มี *สระน้ำพระอาจารย์ธรรมโชติ* มีปลาอยู่ชุกชุม เพราะชาวบ้านถือว่าเป็นปลาศักดิ์สิทธิ์ จึงไม่จับไปรับประทานและยังมีศาลรวมวิญญาณวีรชนค่ายบางระจันตั้งอยู่ใกล้ริมรั้ว ส่วนหน้าวัดได้มีการจำลองค่ายบางระจันตามประวัติศาสตร์ไว้ด้วย กรมศิลปากรได้ขึ้นทะเบียนวัดโพธิ์เก้าต้นเป็นโบราณสถาน ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๔๙๘

๓๗ **๓๗ ตลาดไทยย้อนยุคบ้านระจัน** ตั้งอยู่ภายในวัดโพธิ์เก้าต้น ตำบลบางระจัน อำเภอค่ายบางระจัน จังหวัดสิงห์บุรี โดยวัดโพธิ์เก้าต้นเป็นวัดที่สำคัญ จะมีนักท่องเที่ยวแวะเวียนมาไหว้พระทำบุญไม่ขาดสาย และเพื่อให้นักท่องเที่ยวได้ท่องเที่ยวอย่างครบรส ทั้งไหว้พระทำบุญ กิน และช้อปปิ้ง อีกทั้งยังต้องการส่งเสริมรายได้ให้กับชาวบ้าน ทางชุมชนจึงได้มีการจัดตลาดไทยย้อนยุคบ้านระจันขึ้น

ตลาดไทยย้อนยุคบ้านระจัน ถูกจัดขึ้นบริเวณใต้ต้นไม้ใหญ่ภายในวัด บรรยากาศจึงร่มรื่นน่าเที่ยวชม มีการจัดแต่งซุ้มจำหน่ายสินค้าด้วยวัสดุธรรมชาติในรูปแบบพื้นบ้าน ให้ความรู้สึกที่ผ่อนคลาย ชาวบ้านจะแต่งตัวย้อนยุคมานั่งจำหน่ายสินค้า พุดจาขอรับ/เจ้าค่ะ พาให้บรรยากาศยิ่งคล้ายกับตลาดในยุคโบราณ สินค้าที่ชาวบ้านนำมาจำหน่ายก็จะเป็นอาหารท้องถิ่น ขนมโบราณที่หาทานยาก ผลิตภัณฑ์ทำมือ รวมไปถึงพืชผักและผลไม้สด ๆ จากไร่ของชาวบ้าน ซึ่งจะเริ่มขายกันในราคาเพียงแค่อีกสิบเท่านั้น อีกทั้งยังมีการแสดงการแสดงต่างๆ เช่น การละเล่นพื้นบ้าน การแสดงเพลงฉ่อย การแสดงวีรกรรมชาวบ้านบางระจัน จากเด็กๆ ในชุมชน อีกด้วย และถ้าใครอยากจะมาเที่ยวให้อินกับบรรยากาศมากขึ้น ก็สามารถที่จะแต่งกายด้วยชุดไทยย้อนยุคมาเที่ยวกันได้ หรือ จะมาเช่าชุดไทยย้อนยุคได้

เปิดให้บริการวันเสาร์-อาทิตย์และวันหยุดนักขัตฤกษ์ที่อยู่ติดกับเสาร์-อาทิตย์ ตั้งแต่เวลา ๐๙.๐๐ -๑๖.๓๐ น. ไม่มีค่าเข้าชม มีสถานที่จอดรถกว้างขวาง รองรับได้ประมาณ ๕๐๐ คัน สามารถดูรายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่เฟซบุ๊กตลาดไทยย้อนยุคบ้านระจัน

๓๘ **๓๘ วัดสิงห์สุทธาวาส** ตั้งอยู่ตำบลโพสังโฆ เดิมชื่อว่าวัดตะเคียน เพราะมีต้นตะเคียนอยู่เป็นสัญลักษณ์ เริ่มก่อตั้งขึ้นตั้งแต่ พ.ศ. ๒๓๙๑ ต่อมาทางราชการย้ายเมืองสิงห์ จากแม่น้ำจักรสีห์มาตั้งอยู่ริมแม่น้ำน้อย ทางด้านใต้ของวัดตะเคียน และคงจะเปลี่ยนชื่อช่วงต่อมา เรียกกันตามชื่อเมืองว่า “วัดสิงห์” ครั้นถึงสมัยของพระมหานิยม เกิดเมฆ เป็นเจ้าอาวาส จึงต่อคำท้ายเป็น “วัดสิงห์สุทธาวาส” ปัจจุบันวัดสิงห์สุทธาวาสมีพระครูวิสุทธิธำมณีได้รับแต่งตั้งให้เป็นเจ้าอาวาสท่านได้ปรับปรุงบริเวณวัดอย่างเป็นสัดส่วนชัดเจน โดยแบ่งเป็นเขตพุทธาวาส สังฆาวาส ภายในวัด และรอบๆ บริเวณวัดจัดบรรยากาศร่มรื่น สวยงาม โดยจัดสวนหย่อมปลูกไม้ดอกไม้ประดับ รอบบริเวณวัด ตามต้นไม้จะมีสุภาสิต คติธรรม (ต้นไม้พูดได้) เพื่อไว้เป็นคติสอนใจ มีปูชนียวัตถุ คือพระพุทธรูป อยู่ในมณฑปพระพุทธรูปปางนาคปรก สร้างด้วยศิลา ชาวบ้านเรียก “หลวงพ่อนาค” องค์พระเป็นหินสกัดมีพญานาค ๗ เศียร แผ่รัศมีรอบเศียรพระ ด้านหลังองค์พระมีเสมาธรรมจักร แต่ปัจจุบันหลวงพ่อนาคได้ถูกขโมยไป ดังนั้นหลวงพ่อนาคที่เห็นอยู่นี้เป็นองค์จำลองที่ทำจากปูนปั้นนอกจากนี้

ยังพบ สิ่งปั้นด้วยดินเผาอยู่ ๒ ตัว สันนิษฐานว่า สิ่งທີ່พบนี้เป็นที่มาของชื่อ "วัดสิงห์" ซึ่งต่อคุณสิงขรภุมมา ได้ขอไปไว้ที่อำเภอบางระจัน (ซึ่งสมัยนั้นชื่อ อ.สิงห์) ๑ ตัว ปัจจุบันยังมีอยู่ที่ หน้าที่ว่าการอำเภอบางระจัน

อำเภอบางระจัน

๑) **วัดพระพรางค์** ตั้งอยู่หมู่ที่ ๗ บ้านโคกหม้อ ตำบลเชิงกลัด ภายในบริเวณวัดมีพระพรางค์ศิลปะแบบอยุธยาตอนต้น พุทธศตวรรษที่ ๒๑ สันนิษฐานว่าสร้างในสมัยสมเด็จพระนารายณ์มหาราช องค์พรางค์สูงประมาณ ๑๕ เมตร ก่อด้วยอิฐแบบพรางค์ไทยสูงชะลูดคล้ายฝักข้าวโพด ฐานเตี้ย ภายในกลวงมีคูหาสี่เหลี่ยมจตุรัสบนผนังคูหา และปัจจุบันร่องรอยภาพจิตรกรรมฝาผนังได้ลบเลื่อนไปแล้ว ด้านหลัง มีพระอุโบสถเก่าแก่แบบอยุธยา หน้าบันเป็นลายแกะสลักไม้รูปตัวสิงห์ และคันทวยต่างๆมีภูเขาและรอยพระพุทธรูปจำลองบนยอดเขา นอกจากนี้ยังปรากฏร่องรอยของเตาเผาแม่น้ำน้อย ประมาณ ๓-๔ เตา วัดพระพรางค์ถูกขึ้นทะเบียนเป็นโบราณสถาน เมื่อวันที่ ๘ มีนาคม ๒๔๘๗

๒) **แหล่งเตาเผาแม่น้ำน้อย** ตั้งอยู่ในบริเวณวัดพระพรางค์ (ชั้นสุต) เป็นแหล่งผลิตเครื่องปั้นดินเผาขนาดใหญ่ที่สุดในสมัยกรุงศรีอยุธยา ระหว่าง พ.ศ. ๑๙๑๔-๒๓๑๐ ลักษณะตัวเตาเป็นแบบระบายความร้อนเฉียงขึ้น ก่อด้วยอิฐตัวเตาบางส่วนคล้ายเรือประทุนจึงเรียก "เตาประทุน" แบ่งเป็น ๓ ส่วน คือ ปล่องไฟ ห้องวางเครื่องปั้นดินเผา และห้องเชื้อเพลิงตัวเตาเผาที่นับว่ามีขนาดใหญ่ มีความยาวถึง ๑๔ เมตร กว้าง ๕.๖๐ เมตร และเส้นผ่าศูนย์กลางของปล่องควันไฟยาว ๒.๑๕ เมตร เคยใช้เป็นที่ผลิตภาชนะดินเผา เช่น ไห อ่าง ครก กระปุก ช่อฟ้า กระเบื้องปูพื้น เป็นต้น

๓) **โบราณสถานเตาเผาแม่น้ำน้อย** ตั้งอยู่ในบริเวณใกล้ๆ กับวัดพระพรางค์ ซึ่งเป็นแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์และโบราณคดีที่ทรงคุณค่าโดยบริเวณนี้ได้พบแหล่งเตาเผาโบราณจำนวนมาก มีการขุดค้นพบโบราณวัตถุ โดยเฉพาะเครื่องปั้นดินเผาหลักฐานสำคัญที่บ่งบอกได้ว่าในอดีตพื้นที่บริเวณนี้เป็นแหล่งชุมชนที่มีผู้คนอาศัยอยู่ และประกอบอาชีพ ทำเครื่องปั้นดินเผากันอย่างแพร่หลาย แหล่งเตาเผาแม่น้ำน้อย เป็นศาสนสถานเก่าแก่ สันนิษฐานว่ามีมาตั้งแต่สมัยกรุงศรีอยุธยาตอนต้น ระหว่างปี พ.ศ. ๑๙๑๔-๑๙๒๑ ในสมัยของสมเด็จพระบรมราชาธิราชที่ ๑ ได้ยกทัพไปตีหัวเมืองฝ่ายเหนือในความปกครองของสุโขทัย โดยกวาดต้อนผู้คนซึ่งส่วนใหญ่เป็นช่างเตาเผา และได้รวมกลุ่มกันบริเวณแม่น้ำน้อย ส่วนอีกหลักฐานหนึ่งสันนิษฐานว่า ชาวจีนและช่างปั้นอพยพมาตั้งรกรากอยู่บริเวณนี้ โดยเชื่อว่าเป็นแหล่งผลิตเครื่องปั้นดินเผาที่ใหญ่ที่สุดในภูมิภาคแห่งนี้

บริเวณแหล่งเตาเผาแม่น้ำน้อย พบร่องรอยเตาเผาโบราณกระจายตัวตามแนวลำแม่น้ำน้อยตลอดระยะ ๒ กิโลเมตร มีจำนวนมากกว่า ๒๐๐ เตา ส่วนใหญ่เกิดการชำรุดไปตามกาลเวลา ถูกทำลายจากการขุดคลองชลประทาน และการก่อสร้างถนน โดยลักษณะของเตาเผาแม่น้ำน้อยเป็นเตาเผาขนาดใหญ่ ระบายความร้อนเฉียงขึ้น ก่อด้วยอิฐตัวเตาบางส่วนคล้ายเรือประทุนจึงเรียก "เตาประทุน" แบ่งเป็น ๓ ส่วน คือ ปล่องไฟ ห้องวางเครื่องปั้นดินเผา และห้องเชื้อเพลิง กรมศิลปากรได้ขึ้นทะเบียนเป็นโบราณสถานเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๐๙

จุดเด่นที่สำคัญของแหล่งเตาเผาแม่น้ำน้อยคือ การเข้าไปชมตัวเตาเผาที่นับว่ามีขนาดใหญ่ มีความยาวถึง ๑๔ เมตร กว้าง ๕.๖๐ เมตร และเส้นผ่าศูนย์กลางของปล่องควันไฟยาว ๒.๑๕ เมตร เคยใช้เป็นที่ผลิตภาชนะดินเผา อาทิ ไห อ่าง ครก กระปุก ช่อฟ้า กระเบื้องปูพื้น เป็นต้น นอกจากการเดินชมแหล่งเตาเผาแม่น้ำน้อยกว่าร้อยจุดแล้วยังจะได้ชมผลิตภัณฑ์จากเตาเผาแม่น้ำน้อย ได้แก่ เครื่องปั้นดินเผาที่เป็น ไหสีหู ครก โอ่งอ่าง กระปุกใส่ปูน ขวดปากแตรทรงสูง เครื่องประกอบสถาปัตยกรรมจำพวกกระเบื้องปูพื้น กระสุนดินเผาขนาดต่างๆ เป็นแบบผลิตเพื่อใช้ในเขตพระราชฐาน

ปัจจุบันกรมศิลปากรได้จัดสร้างพิพิธภัณฑ์เตาเผาแม่น้ำน้อย เป็นอาคารขนาดใหญ่เชื่อมต่อกันสองหลังโดยหลังแรกเป็นอาคารโปร่งโล่ง มีเตาเผาจำนวน ๒ เตา สามารถเดินชมโดยรอบเตาเผาได้มีนิทรรศการให้ข้อมูลโดยสังเขปเกี่ยวกับแหล่งเตาเผาแม่น้ำน้อย ทั้งภาษาไทย และภาษาอังกฤษ ส่วนอาคารหลังที่ ๒ จัดแสดงแบบจำลองเตาเผาแม่น้ำน้อย และตัวอย่างเครื่องปั้นดินเผาที่มีการขุดค้นพบในแหล่งนี้ แหล่งเตาเผาแม่น้ำน้อย แหล่งโบราณคดีแห่งนี้

ไม่เพียงแต่เป็นมรดกวัฒนธรรมที่สำคัญยังเป็นศูนย์ศึกษาทางวิชาการเซรามิคอันยิ่งใหญ่แห่งหนึ่งของโลกอีกด้วย เปิดให้เข้าชมทุกวันโดยไม่เว้นวันหยุดราชการ พร้อมเจ้าหน้าที่นำชมกรณีติดต่อเป็นหมู่คณะ ระหว่างเวลา ๐๘.๓๐-๑๖.๓๐ น.

๑๐ **อุทยานแม่ลามหาราชาอนุสรณ์** ตั้งอยู่ที่ตำบลทับยา มีพื้นที่อยู่ในเขตอำเภออินทร์บุรีและอำเภอบางระจัน ห่างจากอำเภอมืองไปตามเส้นทางหลวงหมายเลข ๓๑๑ (สายสิงห์บุรี-ชัยนาท) ประมาณ ๙ กิโลเมตร จะมีทางแยกเลี้ยวซ้ายเข้าหมู่ ๗ ตำบลบางกระบือ ประมาณ ๒ กิโลเมตร หรือ เข้าทางตำบลทับยา ประมาณ ๑.๒ กิโลเมตร ก็จะถึงอุทยานแม่ลามหาราชาอนุสรณ์ สำหรับคำว่า “แม่ลา” เป็นชื่อลำน้ำสายหนึ่งในท้องที่จังหวัดสิงห์บุรีไหลผ่านพื้นที่ ๓ อำเภอ คือ อำเภออินทร์บุรี อำเภอบางระจันและอำเภอมืองสิงห์บุรี เป็นลำน้ำธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์ไปด้วยอาหารของปลา ฉะนั้นปลาที่จับได้จากลำน้ำแม่ลาจึงมีรสชาติอร่อย อ้วน เนื้อนุ่ม มัน โดยเฉพาะปลาช่อนแม่ลา ซึ่งเป็นอาหาร และของฝาก ที่ขึ้นชื่อของจังหวัดสิงห์บุรี ภายในอุทยานแม่ลาร่มรื่นไปด้วยพันธุ์ไม้นานาชนิดและพันธุ์ปลาจำนวนมากในลำน้ำ เปิดให้นักท่องเที่ยวและประชาชนทั่วไปได้เข้ามาพักผ่อนหย่อนใจ การตั้งแคมป์ กิจกรรมเดินป่าของลูกเสือ-เนตรนารี กิจกรรมทางดำน้ำกีฬา การปล่อยปลา-ปลูกต้นไม้ และกิจกรรมอื่นๆ โดยเปิดให้บริการทุกวันโดยไม่เว้นวันหยุดราชการ

อำเภออินทร์บุรี

๑๑ **วัดสุทธาวาส หรือ วัดใหม่** ตั้งอยู่ที่ตำบลทับยา ไปตามเส้นทางหลวงหมายเลข ๓๑๑ เส้นสิงห์บุรี-อินทร์บุรี กิโลเมตรที่ ๑๑-๑๒ เลี้ยวจากวัดกระดังงาบุปผารามไปประมาณ ๕ กิโลเมตร หรือ ห่างจากที่ว่าการอำเภออินทร์บุรีไปทางทิศใต้ประมาณ ๓.๕ กิโลเมตร มีวิหารหลังเก่าสร้างในสมัยกรุงศรีอยุธยา ภายในมีภาพจิตรกรรมฝาผนังเรื่องราวเกี่ยวกับพุทธประวัติพระจุฬามณี วาดด้วยช่างฝีมือชั้นครู เป็นภาพตอนพระพุทธรองค์ทรงออกบรรพชา ภาพตอนผจญมาร ภาพตอนพระพุทธรองค์ฉันอาหารที่นายจุนทะถวาย ทรงประจวรแล้วเสด็จไปประทับ ณ ต้นรังकु์ เสด็จสู่ปรินิพพาน และภาพเรื่องราวของการถวายพระเพลิง การแจกจ่ายพระอัฐิธาตุแก่เหล่ากษัตริย์และเทวดา บนหน้าบันเป็นภาพบรรจุพระอัฐิธาตุของพระพุทธเจ้าลอยในน้ำ นับเป็นโบราณสถานที่มีความงดงามและมีคุณค่าอีกแห่งหนึ่ง

๑๒ **วัดโบสถ์** ตั้งอยู่ที่ตำบลอินทร์บุรี ตัดริมแม่น้ำเจ้าพระยาห่างจากตัวเมืองไปตามทางหลวงหมายเลข ๓๑๑ เส้นสิงห์บุรี-อินทร์บุรี (สายเก่า) กิโลเมตรที่ ๑๔-๑๕ ไปประมาณ ๑๖ กิโลเมตร เป็นพระอารามหลวง เดิมเป็นวัดร้างมาตั้งแต่สมัยกรุงศรีอยุธยาส่วนพระอุโบสถเป็นเพียงแห่งเดียวที่สร้างโดยใช้รางรถไฟเป็นแกนกลางข้างล่าง และที่น่าสนใจ คือ การแกะสลักบานประตูหน้าต่างโบสถ์ทั้งหลาย โดยช่างที่มีฝีมือแกะสลักของเมืองสิงห์บุรี คือ ช่างซึ่งหนีตกโลกศก ภายในโบสถ์มีพระประธานที่เก่าแก่ พุทธลักษณะที่งดงามมาก ปัจจุบันโบสถ์แห่งนี้ได้รับการบูรณะใหม่

๑๓ **พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติอินทร์บุรี** เดิมเป็นพิพิธภัณฑสถานของวัดโบสถ์ ก่อตั้งโดยอดีตเจ้าอาวาสวัดโบสถ์ พระเทพสุทธิโมลี เจ้าคณะจังหวัดสิงห์บุรี - อุทัยธานี ฝ่ายธรรมยุต ในขณะที่เป็นพระครูวิสุทธิธรรม ได้รวบรวมจัดเก็บรักษาโบราณวัตถุ ศิลปวัตถุ ที่มีคุณค่า ตั้งแต่พ.ศ. ๒๔๘๓ โดยดำเนินงานในรูปของคณะกรรมการ มีอดีตเจ้าอาวาสวัดโบสถ์เป็นประธานบริหารงาน ในพ.ศ. ๒๔๙๖ พิพิธภัณฑสถานแห่งนี้ได้รับการจัดตั้งเป็นสาขาพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ ประจำอำเภออินทร์บุรี ต่อมา พ.ศ. ๒๕๐๔ คณะกรรมการพิพิธภัณฑสถานได้พิจารณาเห็นว่า อาคารไม้หลังเก่าไม่เพียงพอสำหรับจัดเก็บรักษาโบราณวัตถุที่มีจำนวนมาก จึงได้รับบริจาคเงินก่อสร้างอาคารหลังใหม่จาก นางเพ็ญ ดุริยางกูร และตั้งชื่ออาคารว่า ตึกเพ็ญ ดุริยางกูรและปรับปรุงศาลาการเปรียญของวัดหลังเดิม คือ ศาลาศึกดิ์บุรินทร์ เป็นอาคารจัดแสดงอีกหลังหนึ่ง ต่อมาในพ.ศ. ๒๕๑๔ อดีตเจ้าอาวาสวัดโบสถ์ เมื่อครั้งมีสมศักดิ์เป็นพระราชเมธาภรณ์ เจ้าคณะจังหวัดสิงห์บุรี ได้ให้ความอนุเคราะห์สนับสนุนกรมศิลปากรในการดำเนินงานปรับปรุงการจัดแสดงให้ถูกต้องตามหลักวิชาการ และต่อมาในพ.ศ. ๒๕๑๖ สาขาพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติอินทร์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี ได้เปลี่ยนชื่อเป็น พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ อินทร์บุรี

๑๔ **เมืองโบราณบ้านคูเมือง** (อยู่ภายในสวนรุกขชาติคูเมือง) ตั้งอยู่ที่บ้านคูเมือง ตำบลห้วยชัน ภายในสวนรุกขชาติคูเมือง ห่างจากตัวจังหวัดประมาณ ๒๓ กิโลเมตร สันนิษฐานว่าเป็นชุมชนโบราณสมัยทวารวดี ผังเมืองเป็นรูป

สี่เหลี่ยมมุมมน กว้าง ๖๕๐ เมตร ยาว ๗๕๐ เมตร สูงจากพื้น ๑ เมตร มีเนินดินขนาดใหญ่ มีคูน้ำคันดินล้อมรอบ มีการขุดค้นพบภาชนะดินเผามากมาย เช่น เครื่องถ้วยชาม หม้อ ไห กาน้ำ ลูกปัดหินสีต่าง ๆ ตะคันดินเผา ธรรมจักรหินเขียว ตุ่มหู ลูกปัด หินสี และเหรียญเงินมีคำจารึกว่า “ศรีทวารวดีศวรรปุณยะ” แสดงให้เห็นว่ามีชุมชนอาศัยอยู่ในบริเวณนี้ติดต่อกันมาตั้งแต่สมัยพูน้นจนถึงรัตนโกสินทร์ ปัจจุบันวัตถุโบราณที่ค้นพบได้นำไปเก็บรักษาไว้ที่พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติอินทร์บุรี และภายในบริเวณเมืองโบราณบ้านคูเมืองปัจจุบันได้จัดให้เป็นสวนรุกขชาติ มีเนื้อที่ประมาณ ๕๐๐ ไร่ มีคูน้ำโบราณล้อมรอบ มีพันธุ์ไม้ต่างๆ รมรื่นสวยงาม

๙ วัดม่วง ตั้งอยู่ที่ตำบลอินทร์บุรี ริมฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยา หากมาจากถนนสายเอเชีย ห่างจากตัวตลาดอินทร์บุรี มีทางเลี้ยวซ้ายไปประมาณ ๒.๕ กิโลเมตร สันนิษฐานว่า สร้างขึ้นในสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้นประมาณปี พ.ศ. ๒๓๖๕ เดิมนี้มีต้นมะม่วงอยู่มาก จึงเรียกว่า “วัดม่วง” ภายในวัดมีวิหารเก่าแก่เป็นอาคารปูนรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้ามีมุขยื่นออกมาที่หน้าบันประดับด้วยภาชนะเครื่องถ้วยต่างๆ ในวิหารมีพระพุทธรูปปางมารวิชัย เป็นพระประธานที่พุทธลักษณะงดงาม ประดิษฐานอยู่บนฐานชุกชีรูปฐานสิงห์ มีฐานบัวขนาดใหญ่รองรับ เพดานประดับด้วยลายเขียนรูปดาว มีภาพจิตรกรรมฝาผนังเขียนด้วยสีฝุ่น ฝีมือช่างพื้นบ้านสันนิษฐานว่าเขียนขึ้นในสมัยรัชกาลที่ ๔ และมีเรื่องราวพุทธประวัติของพระพุทธเจ้า ตลอดจนแสดงภาพชีวิตความเป็นอยู่วัฒนธรรมของสังคมโบราณในระดับต่างๆ ได้เป็นอย่างดี

๑๐ ไหว้พระอินทร์ที่เมืองอินทร์ ในบริเวณ FN Factory outlet หมู่ 1 ตำบลน้ำตาล อำเภออินทร์บุรี พระอินทร์เป็นมหาเทพที่ยิ่งใหญ่เหนือชีวิตของมนุษย์ และสรรพสัตว์มีหน้าที่ปกป้องดูแลโลกให้พ้นจากสิ่งเลวร้ายต่างๆ เป็นผู้นำเหล่าเทพเจ้าไปกำจัดอสูรร้ายในหลายคราว หากคนดีมีเคราะห์ร้ายพระอินทร์จะลงมาช่วยทุกครั้งไปมีฐานะเป็นพระผู้ดูแลทุกข์สุขของมนุษย์โลก ดินฟ้าอากาศและสงครามและยังเป็นเทพนักสังคมนาคราชที่ คนส่วนใหญ่มีความเชื่อว่า อำนาจของพระอินทร์นั้น จะช่วยปัดเป่าความชั่วร้าย หรือสิ่งไม่ดีบริเวณนั้น พร้อมทั้งปกป้องรักษาธุรกิจให้เจริญรุ่งเรือง รวมถึงคุ้มครองผู้บูชาในศาสนาพุทธ พระอินทร์ ยังเป็นเทพผู้รักษาพระพุทธรูป- ศาสนาให้อยู่นิ่งถึง ๕,๐๐๐ ปี เนื่องจากพระอินทร์เป็นเทวกษัตริย์ หมายถึงเป็นราชาแห่งเหล่าทวยเทพ จึงมีอำนาจในการสั่งการ ทำลายผู้ที่ไม่นำพา พระพุทธศาสนาไปในทิศทางที่ไม่ดี

ประเพณีและงานประจำปี

๑๑ งานวันวีรชนค่ายบางระจัน จัดขึ้นเป็นประจำในระหว่างวันที่ ๔-๖ กุมภาพันธ์ของทุกปี ที่บริเวณอนุสาวรีย์วีรชนและอุทยานค่ายบางระจัน ตำบลบางระจัน อำเภอค่ายบางระจัน ประกอบไปด้วยพิธีสักการะรูปจำลองพระอาจารย์ธรรมโชติ และวางพวงมาลาสักการะอนุสาวรีย์วีรชนค่ายบางระจัน การแสดงละครประวัติ- ศาสตร์เกี่ยวกับวีรกรรมของวีรชนค่ายบางระจัน ประกอบแสง สี เสียง การละเล่นพื้นบ้าน มหรสพ การแสดงนิทรรศการของดีเมืองสิงห์ต่างๆ มากมาย

๑๒ ประเพณีกำฟ้า เป็นงานบุญพื้นบ้านของชาวไทยพวนที่บ้านบางน้ำเชี่ยว และหมู่บ้านโกคาภิวัฒน์ อำเภอพรหมบุรี จัดขึ้นเพื่อเป็นการบูชาและระลึกถึงเทพดาผู้รักษาฟ้าฟ้า และบันดาลให้ฝนตกต้องตามฤดูกาล ถือเอาวันขึ้น ๒ ค่ำ เดือน ๓ เป็นวันสุกดิบ โดยชาวบ้านจะช่วยกันตำข้าวปุ้น (ขนมจีน) และข้าวจี ข้าวหลามไว้สำหรับทำบุญตักบาตรในวันรุ่งขึ้น พิธีจะมีในตอนเย็น เรียกกันว่า “ไปงันข้าวจี” ชาวบ้านจะนำข้าวสารเหนียว ไข่ น้ำตาล ไปเข้ามวงคลในพิธีเจริญพุทธมนต์ กลางคืนจะมีมหรสพแสดงกันเป็นที่สนุกสนาน ตกตึกจะพากันนั่งข้าวเหนียว ทำขนม ในวันขึ้น ๓ ค่ำ เดือน ๓ ซึ่งเป็นวันกำฟ้า ชาวบ้านก็จะนำไทยทานและอาหารที่เตรียมไว้ไปร่วมทำบุญที่วัด เมื่อพ้นกำฟ้า ๗ วันแล้วจะต้องกำฟ้าอีกครั้งวัน และนับต่อไปอีก ๕ วัน จะมีการจัดอาหารถวายพระ เสร็จแล้วนำไปตุนหนึ่งไปทำพิธีเสียแล้งโดยการนำไปลอยตามแม่น้ำลำคลอง ถือเป็นการบูชาและระลึกถึงเทพเจ้าเป็นอันเสร็จพิธีกำฟ้า

☀ **ประเพณีตีข้าวบิณฑ์** เป็นประเพณีเก่าแก่ที่ทำกันอยู่แห่งเดียวที่หมู่บ้านจักรสีห์ อำเภอเมืองสิงห์บุรีนิยมทำ ในช่วงวันสงกรานต์ ระหว่างวันที่ ๑๓-๑๕ เมษายน ของทุกปี ชาวบ้านจะนัดกันทำพิธีโดยการนำข้าวเหนียว หรือข้าวเหนียวแดงมาหุง หรือ นึ่งพอสุกนำมาใส่ใบตองพับเป็นรูปกรวย นำไปถวายหลวงพ่อบุญนาคจักรสีห์ที่วัดพระนอนจักรสีห์ด้วยการนำพานใส่กรวยข้าวเหนียวที่เตรียมวางไว้ด้านหน้าองค์พระนอน เพื่อทำพิธีถวายข้าวเหนียว เมื่อเห็นว่าเวลาผ่านไปพอสมควรจะทำพิธีลาข้าว ทุกคนจะตรงไปที่พานข้าวของตน แบ่งข้าวเหนียวในกรวยใส่กระทง แล้วนำไปวางไว้ที่หน้าองค์พระนอนพอเป็นสังเขป จากนั้นชาวบ้านจะแยกกันนั่งเป็นวงๆ ละ ๖-๗ คน แบ่งกันรับประทานข้าวที่เหลือ ซึ่งถือว่าเป็นข้าวบิณฑ์ของหลวงพ่อบุญนาคจักรสีห์

☀ **ประเพณีกวนข้าวทิพย์** การกวนข้าวทิพย์ หรือ ข้าวมธุปายาสนี้มักจะจัดขึ้นที่หมู่บ้านวัดกุฎีทอง บ้านโศกาวัดฉิม วัดอุดมพิชัย อำเภอพรหมบุรี วันทำพิธีกวนข้าวทิพย์นี้ได้กำหนดไว้เป็นที่แน่นอนมักจะทำกันในช่วงข้าวกำลังเป็นน้ำนม โดยการปลูกปะรำพิธีแล้วใช้ด้ายสายสิญจน์วนรอบปะรำพิธี นิมนต์พระสงฆ์มาเจริญพระพุทธมนต์ แล้วให้หญิงสาวพรหมจารีนำเครื่องปรุงข้าวทิพย์ต่าง ๆ ที่เตรียมไว้ ๙ สิ่ง ได้แก่ ถั่ว งา นม เนย น้ำตาล มะพร้าว น้ำผึ้ง น้ำอ้อย และน้ำที่คั้นได้จากข้าวน้ำนมใส่ลงในกระทะที่ใช้ไฟสุ่มเพลิงจากดวงอาทิตย์ติดไฟด้วยฟืนไม้ชัยพฤกษ์ และไม้พุทรา ขณะใส่ของต่างๆ ลงในกระทะพระสงฆ์สวดชัยมงคลคาถา ย่ำฆ้อง ย่ำกลอง การจัดพิธีกรรมยังคงรักษารูปแบบเดิมไว้ คือ มีพรหมณ์เข้าพิธีและสาวพรหมจารีที่จะเข้าร่วมพิธีต้องเป็นหญิงสาวที่ยังไม่มีดอกไม้ (ระดู) นุ่งขาวห่มขาว สมทานศีล ๘ เพื่อให้มีความบริสุทธิ์ทั้งกายและใจ จากนั้น จึงช่วยกันกวนข้าวทิพย์ใช้เวลาประมาณ ๖ ชั่วโมง เสร็จแล้วตักใส่ภาชนะเตรียมถวายพระในวันรุ่งขึ้น

☀ **ประเพณียายดอกไม้ (ตักบาตรดอกไม้)** เป็นงานบุญเข้าพรรษาประจำตำบลบ้านแปง อำเภอพรหมบุรี ภูมิจินตามณี โดยจะมีการจัดกิจกรรมฟื้นฟูประเพณียายดอกไม้ (ตักบาตรดอกไม้) ในช่วงวันเข้าพรรษาเพื่อถวาย เป็นพุทธบูชา ซึ่งเป็นประเพณีท้องถิ่นดั้งเดิมของชุมชนชาวบ้านเวียงจันทร์ที่เป็นบรรพบุรุษของชุมชนในตำบลบ้านแปง ตั้งแต่ปู่ย่าตายายให้เป็นมรดกทางวัฒนธรรมของพุทธศาสนิกชน ชาวตำบลบ้านแปง ซึ่งประเพณีนี้เป็นประเพณีดั้งเดิมที่มีกันมานานเป็นร้อยปีแล้ว และเพื่อที่จะให้ประเพณีนี้ยังอยู่กับเราไปนานๆ จึงได้กำหนดวันเข้าพรรษาให้เป็นวันตักบาตรดอกไม้ ทางวัดในหมู่บ้านจะมีการตักบาตรและ ประมาณครึ่งชั่วโมง ญาติโยมพี่น้องก็จะพากันหลั่งมาที่วัด จัดข้าวตอกดอกไม้ 5 ชนิด คือ ข้าวตอก ดอกมะลิ ดอกกรัก ดอกบัว ดอกข้าวโพด รูป ๓ ดอก เทียน ๑ เล่ม จัดเป็นกำใส่บาตรพระ เพื่อใช้เข้าอุโบสถ เป็นพุทธบูชา

☀ **การแข่งขันเรือยาวประเพณี** การแข่งขันเรือยาวจัดขึ้นเป็นประจำในเดือนกันยายนของทุกปีที่บริเวณแม่น้ำเจ้าพระยา ริมเขื่อนหน้าศาลากลางจังหวัดหลังเก่า ตลอดจนบริเวณลำแม่น้ำน้อย ตามที่หน่วยงาน หรือ ภาคส่วนต่างๆ กำหนดจัดขึ้น ซึ่งมีเรือที่มีชื่อเสียงของจังหวัดต่างๆ ส่งเข้าร่วมการแข่งขัน เพื่อชิงถ้วยพระราชทานสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี นับเป็นงานประเพณีที่ตื่นตื่นสนุกสนาน และเร้าใจ ตลอดจนได้เพลิดเพลินกับความสวยงามของเรือแต่ละลำที่ตกแต่งลวดลายและประชันฝีพายกันอย่างเต็มที่

☀ **งานเทศกาลกินปลาและของดีเมืองสิงห์บุรี** จัดขึ้นประมาณปลายเดือนธันวาคมของทุกปีเนื่องจากจังหวัดสิงห์บุรีมีลำน้ำแม่ลาเป็นลำน้ำธรรมชาติที่มีปลาชุกชุมและมีชื่อเสียงมาก คือปลาช่อนแม่ลา ซึ่งเป็นอาหารจานเด็ดของสิงห์บุรี นอกจากนี้สิงห์บุรียังเป็นถิ่นกำเนิดของแม่ครัวหัวป่า ต้นตำรับอาหารคาวหวาน ในสมัยรัชกาลที่ ๕ อีกด้วย

☀ **ประเพณีสงกรานต์ภาคกลาง** จัดบริเวณวัดพระนอนจักรสีห์วรวิหาร อำเภอเมืองสิงห์บุรี โดยมีกิจกรรมเด่นอาทิ ประกวดควายไทยเขางาม สงกรานต์ชายหาด การแสดง แสง สี เสียง “ตำนานพระนอน” ร่วมรับประทานอาหารเช้า พิธีอัญเชิญห่มผ้าพระนอน พิธีตีข้าวบิณฑ์ กินข้าวหัวป่า กตัญญูกตเวทิตาผู้ใหญ่ ก่อพระเจดีย์ทรายพุทธบูชา เป็นต้น การแข่งขันเรือมาศ ๑๒ ฝีพาย (เยาวชน ชาย – หญิง) การแข่งขันเรือแจวเดี่ยว (ทั่วไป) การแข่งขันเรือพายหัวใบท้ายบอด การแข่งขันกีฬาพื้นบ้าน พิธีสงฆ์น้ำพระนอนจักรสีห์จำลอง และสงฆ์น้ำพระภิกษุสงฆ์

จากทุกวัดในจังหวัดสิงห์บุรี การประกวดเทพีสงกรานต์ ตลาดนัดลานวัดของดีเมืองสิงห์ วัดพระนอน “หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์”

☀ ประเพณีลาวแกว คือ ประเพณีเพาะกระจาด หรือใส่กระจาด ของชาวตำบลทองเอน อ.อินทร์บุรี โดยการใส่กระจาดจะเริ่มเมื่อมีการประกาศ กำหนดงานบุญมหาชาติ ซึ่งแต่ละหมู่บ้านจะกำหนดไม่ตรงกัน หมู่บ้านใดตรงถึงวันกำหนดวันทำบุญ แต่ละบ้านจะทำขนมเส้นหรือขนมจีบ และข้าวต้มมัดเพื่อเตรียมไว้สำหรับวันงานวันเริ่มแรกของการทำบุญ เรียกว่า "วันตั้ง" ในวันตั้งนี้หมู่บ้านที่ยังไม่ทำบุญก็จะนำผลไม้ เช่น กล้วย อ้อย ส้ม ฯลฯ ไปยังบ้านที่มีงานโดยหนุ่มสาวจะแต่งตัวสวยงามเดินทางเป็นกลุ่มๆ การร่วมงานบุญ นั้นอาจใช้ผลไม้ต่างๆ ที่นำมาหรือเงินก็ได้ และอาจมีรูปเทียนใส่พานนำไปให้เจ้าของบ้าน การนำเอาของมาร่วมสมทบทำบุญ เรียกว่า "ใส่กระจาด" เจ้าของบ้านเลี้ยงอาหารแก่แขก และเมื่อแขกกลับก็จะให้ข้าวต้มมัดเป็นของตอบแทน ประเพณีการใส่กระจาดนี้ หนุ่มสาวจะได้มีโอกาสพบปะ พูดคุยกันโดยพ่อแม่ฝ่ายหญิงไม่ขัดขวาง วันรุ่งขึ้นจากวันตั้งก็จะเป็นวันเทศน์มหาชาติโดยแต่ละบ้านจะจับสลากกันว่าบ้านไหนจะได้ติดกัณฑ์เทศน์มหาชาติกัณฑ์ไหนสถานที่ที่จัดเตรียมและตกแต่งอย่างสวยงามให้มีบรรยากาศคล้ายป่าหิมพานต์ ประดับไปด้วยต้นไม้ออกไม้ รังผึ้ง เครื่องจักรสานเป็นสัตว์ต่างๆ หรือทำด้วยกระดาษสวยงาม การเทศน์จะเริ่มขึ้นในตอนเที่ยงคืนของวันตั้ง โดยต้องเทศน์ให้เสร็จภายใน ๑ วัน

อุตสาหกรรม

จังหวัดสิงห์บุรี มีโรงงานอุตสาหกรรมที่ได้รับอนุญาตให้ประกอบกิจการ (สะสม) ณ วันที่ 30 เดือนกันยายน พ.ศ. 2561 จำนวนทั้งสิ้น 239 โรงงาน เงินลงทุนรวม 18,197.348 ล้านบาท และมีจำนวนคนงาน 13,653 คน
สินค้าลดลง มีการแข่งขันสูง ช่องทางการจำหน่ายน้อยลง และสถานประกอบการขาดสภาพการเป็นโรงงานอุตสาหกรรม เนื่องจากขาดต่ออายุใบอนุญาตประกอบกิจการโรงงาน

การปกครองและประชากร

แบ่งการปกครองออกเป็น 6 อำเภอ 43 ตำบล 364 หมู่บ้าน 14 ชุมชน ดังนี้				
1) อำเภอเมืองสิงห์บุรี	มี	8 ตำบล	58 หมู่บ้าน	14 ชุมชน
2) อำเภออินทร์บุรี	มี	10 ตำบล	105 หมู่บ้าน	
3) อำเภอพรหมบุรี	มี	7 ตำบล	42 หมู่บ้าน	
4) อำเภอบางระจัน	มี	8 ตำบล	77 หมู่บ้าน	
5) อำเภอท่าช้าง	มี	4 ตำบล	23 หมู่บ้าน	
6) อำเภอค่ายบางระจัน	มี	6 ตำบล	59 หมู่บ้าน	

การปกครองส่วนท้องถิ่น ประกอบด้วย องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาลเมือง จำนวน 2 แห่ง เทศบาลตำบล จำนวน 6 แห่ง และองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 33 แห่ง

จากสถิติกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย ณ วันที่ 24 กันยายน 2561 จังหวัดสิงห์บุรี มีประชากรทั้งสิ้นจำนวน 209,453 คน เป็นชาย จำนวน 99,771 คน และเป็นหญิง จำนวน 109,749 คน จำนวนบ้าน 76,406 หลังคาเรือน จำนวนผู้ชายคิดเป็น ร้อยละ 47.63 ของประชากรทั้งหมด และจำนวนผู้หญิง คิดเป็นร้อยละ 52.39 ของประชากรทั้งหมด เป็นประชากรที่อาศัยอยู่ในเขตเมือง ได้แก่ เทศบาลเมืองฯ และเทศบาลตำบล จำนวน 54,117 คน คิดเป็นร้อยละ 25.83 และอยู่ในเขตชนบทจำนวน 155,336 คน คิดเป็นร้อยละ 74.16 อำเภอที่มีประชากรอาศัยอยู่มากที่สุด ได้แก่ อำเภออินทร์บุรี รองลงมาได้แก่ อำเภอเมืองสิงห์บุรี และอำเภอบางระจัน ตามลำดับ

จังหวัดสิงห์บุรี มีอัตราการเปลี่ยนแปลงของประชากรน้อยมาก และมีแนวโน้มลดลง อำเภอที่มีประชากรอาศัยอยู่มากที่สุด ได้แก่ อำเภออินทร์บุรี รองลงมาได้แก่ อำเภอเมืองสิงห์บุรี และอำเภอบางระจัน ตามลำดับ ประชากรในจังหวัดสิงห์บุรี ส่วนใหญ่เป็นคนไทยเชื้อสายไทย นอกจากนั้นยังมีคนไทยเชื้อสายจีนอาศัยอยู่ในเขตเมืองเป็นส่วนมาก และมีไทยพวนในพื้นที่อำเภอพรหมบุรี ลาวแง้ว และลาวเวียงในพื้นที่อำเภออินทร์บุรี

โครงสร้างพื้นฐานและการเข้าถึงบริการ

1. การคมนาคม

มีทางหลวงแผ่นดินและทางหลวงจังหวัดสามารถเดินทางได้โดยสะดวก ได้แก่

- 1) หมายเลข 32 แยกจากทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 1 ที่อำเภอบางปะหัน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ผ่านจังหวัดอ่างทอง จังหวัดสิงห์บุรี ถึงจังหวัดชัยนาท
- 2) หมายเลข 309 สายอ่างทอง-ชัยนาท เป็นเส้นทางที่เริ่มต้นจากกรุงเทพฯ ผ่านจังหวัดพระนครศรีอยุธยา จังหวัดอ่างทอง จังหวัดสิงห์บุรี ถึงจังหวัดชัยนาท
- 3) หมายเลข 311 สายลพบุรี-สิงห์บุรี เชื่อมต่อจากทางหลวงหมายเลข 309 ที่จังหวัดสิงห์บุรี
- 4) หมายเลข 11 จากอำเภออินทร์บุรี-พิษณุโลก เป็นเส้นทางผ่านอำเภอตากฟ้า อำเภอหนองบัว จังหวัดนครสวรรค์ อำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก
- 5) หมายเลข 3039 สายสุพรรณบุรี-สิงห์บุรี โดยผ่านเส้นทางด้านอำเภอเดิมบางนางบวช จังหวัดสุพรรณบุรี เข้าทางอำเภอบางระจัน จังหวัดสิงห์บุรี

การบริการรถโดยสารประจำทางของจังหวัดสิงห์บุรี มีให้บริการทั้งรถโดยสารธรรมดา รถโดยสารปรับอากาศ และรถตู้

2. ไฟฟ้า

จังหวัดสิงห์บุรี มีจำนวนหมู่บ้านที่มีไฟฟ้าใช้ครบทุกหมู่บ้านในพื้นที่จังหวัด (364 หมู่บ้าน) เป็นจำนวนผู้ใช้ไฟรวม 77,592 ราย โดยอำเภอที่มีจำนวนผู้ใช้ไฟมากที่สุด ได้แก่ อำเภอเมืองสิงห์บุรี (21,562ราย) รองลงมาได้แก่ อำเภออินทร์บุรี และอำเภอค่ายบางระจัน ตามลำดับ อำเภอที่มีการใช้กระแสไฟฟ้ามากที่สุด ได้แก่ อำเภอเมืองสิงห์บุรี (227 ล้านกิโลวัตต์/ชั่วโมง) รองลงมาได้แก่ อำเภอพรหมบุรี และอำเภออินทร์บุรี ตามลำดับ การจำหน่ายกระแสไฟฟ้า จำแนกเป็น 4 ประเภท ได้แก่ บ้านที่อยู่อาศัย กิจการ (สถานธุรกิจและอุตสาหกรรม) และสถานที่ราชการและที่สาธารณะ บ้านที่อยู่อาศัยในอำเภอเมืองสิงห์บุรีใช้กระแสไฟฟ้ามากที่สุด (42 ล้านกิโลวัตต์/ชั่วโมง) และกิจการในอำเภอพรหมบุรีใช้กระแสไฟฟ้ามากที่สุด (198 ล้านกิโลวัตต์/ชั่วโมง)

3. ประปา

มีครัวเรือนที่ใช้น้ำประปาของการประปาส่วนภูมิภาค จำนวน 10,814 ครัวเรือน สำหรับครัวเรือนที่อยู่นอกเขตบริการของการประปาส่วนภูมิภาค ใช้น้ำประปาของเทศบาลตำบลและหมู่บ้าน มีจำนวนทั้งหมด 613 แห่ง สามารถใช้งานได้ 597 แห่ง และไม่สามารถใช้งานได้จำนวน 16 แห่ง จะเห็นได้ว่าระบบประปาในพื้นที่จังหวัดมีครอบคลุมพื้นที่ แม้บางหมู่บ้านไม่มีระบบประปาแต่ก็ใช้น้ำประปาร่วมกับหมู่บ้านอื่น ปัญหาที่พบคือ ระบบประปาที่มีอยู่ในหมู่บ้านหลายหมู่บ้านไม่สามารถให้บริการประชาชนได้อย่างเพียงพอ รวมทั้งมีสภาพชำรุดทรุดโทรม จึงมีการขอก่อสร้างระบบประปาเพิ่มเติม และหลายแห่งพบปัญหาน้ำไม่สะอาดถูกสุขลักษณะ

ศาสนา

มีวัดทั้งหมด 184 วัด พระภิกษุ 1,489 รูป และสามเณร 451 รูป มัสยิด จำนวน 2 แห่ง และโบสถ์คริสต์ จำนวน 3 แห่ง (สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดสิงห์บุรี ปี พ.ศ. 2560)

การศึกษา

ปีการศึกษา 2560 มีโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 5 จำนวน 12 โรงเรียน มีโรงเรียนประถมศึกษาและขยายโอกาสสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสิงห์บุรี จำนวน 104 โรงเรียน โรงเรียนเอกชน จำนวน 14 แห่ง โรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสิงห์บุรี จำนวน 7 โรงเรียนและโรงเรียนพระปริยัติธรรม จำนวน 6 โรงเรียน นอกจากนี้ จังหวัดสิงห์บุรีมีสถานศึกษาระดับอาชีวศึกษาภาครัฐ จำนวน 5 แห่ง ภาคเอกชน จำนวน 1 แห่ง และระดับอุดมศึกษา จำนวน 1 แห่ง (มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรีวิทยาเขตสิงห์บุรี)

การสาธารณสุข

จังหวัดสิงห์บุรี มีโรงพยาบาลรัฐ จำนวน 6 แห่ง โรงพยาบาลเอกชน จำนวน 1 แห่ง มีโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล 47 แห่ง คลินิกทุกประเภท 94 แห่ง ร้านขายยา 96 แห่ง แพทย์ 69 คน ทันตแพทย์ 25 คน เภสัชกร 40 คน พยาบาล 633 คน จำนวนเตียง 572 เตียง จำนวนประชากรต่อแพทย์ เท่ากับ 3,059.49 : 1 ประชากรต่อทันตแพทย์ เท่ากับ 8,444.2 : 1 และประชากรต่อพยาบาล เท่ากับ 333.49 : 1

ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ทรัพยากรน้ำ

จังหวัดสิงห์บุรีมีแหล่งน้ำธรรมชาติที่สำคัญ ได้แก่

1. แม่น้ำเจ้าพระยา

แม่น้ำเจ้าพระยา ไหลผ่านพื้นที่อำเภออินทร์บุรีอำเภอเมืองสิงห์บุรี และอำเภอพรหมบุรี ความยาวประมาณ 49 กิโลเมตร ในปัจจุบันประโยชน์ของการใช้น้ำจากแม่น้ำเจ้าพระยาด้านการเกษตรโดยตรงน้อย เนื่องจากในฤดูฝนจะมีน้ำไหลหลากมากเกินไป ส่วนใหญ่ฤดูแล้งปริมาณน้ำน้อยลง ระดับน้ำจะอยู่ตามร่องกลางแม่น้ำ เป็นสาเหตุให้ไม่สามารถนำน้ำมาใช้ในด้านการเกษตรได้สะดวก

2. แม่น้ำน้อย

แม่น้ำน้อยเป็นลำน้ำธรรมชาติ รับน้ำจากแม่น้ำเจ้าพระยาเหนือเขื่อนเจ้าพระยาไหลผ่านพื้นที่อำเภอบางระจัน อำเภอค่ายบางระจัน และอำเภอท่าช้าง ความยาวประมาณ 35 กิโลเมตร โดยมีประตูละบายน้ำของโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาชั้นสุด ตั้งอยู่ตอนเหนือของอำเภอบางระจัน และประตูละบายน้ำของโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาบางมณี ตั้งอยู่ตอนใต้ของอำเภอท่าช้าง แม่น้ำน้อยเป็นแหล่งน้ำที่นำมาใช้ด้านการเกษตรมากที่สุด เนื่องจากสามารถควบคุมระดับน้ำให้อยู่เต็มฝั่งพร้อมที่จะนำน้ำมาสู่พื้นที่การเกษตรได้โดยสะดวก

3. แม่น้ำลพบุรี

แม่น้ำลพบุรีเป็นลำน้ำธรรมชาติ แยกจากฝั่งซ้ายแม่น้ำเจ้าพระยาบริเวณด้านทิศเหนือไปยังทิศตะวันออกของอำเภอเมืองสิงห์บุรี ความยาวประมาณ 11 กิโลเมตร ฤดูฝนมีน้ำหลาก มีน้ำล้นถึงริมฝั่ง แต่ในฤดูแล้ง เมื่อน้ำลดลงการเกษตรที่อาศัยอยู่ริมฝั่งแม่น้ำจะสามารถใช้พื้นที่จากบริเวณลาดตลิ่งของแม่น้ำไปจนถึงระดับน้ำในแม่น้ำ สำหรับปลูกพืชผักและพืชไร่อย่างสิ้น

4. ลำแม่ลาการ้อง

ลำแม่ลาการ้องเป็นลำน้ำธรรมชาติ มีลักษณะเป็นคลองยาวมีน้ำตลอดปี อยู่ในเขตอำเภอเมืองสิงห์บุรี ถึงอำเภออินทร์บุรี ที่ กม.4+500 มีความยาวประมาณ 46 กิโลเมตร ความกว้างประมาณ 40 – 80 เมตร สามารถรับน้ำได้ในอัตราความจุสูงสุด 30.420 ม./วินาที ความลาดชันโดยเฉลี่ยประมาณ 1 : 12,000 ต้นคลองตั้งอยู่ในเขตพื้นที่ตำบลประศุก ไหลผ่านตำบลห้วยชัน ตำบลอินทร์บุรี ตำบลทับยา อำเภออินทร์บุรี และตำบลบางกระบือ ตำบลต้นโพธิ์ อำเภอเมืองสิงห์บุรี และไหลผ่าน ปตร.ลาซวด ที่ กม.50 + 420 ไหลลงสู่แม่น้ำเจ้าพระยา โดยผ่าน ปตร.พระงาม ที่ตำบลพระงาม อำเภอพรหมบุรี จังหวัดสิงห์บุรี

นอกจากนี้ยังมีแหล่งน้ำอื่นๆ ในจังหวัดสิงห์บุรี ได้แก่ คลองเชียงรากและคลองโพธิ์ชัย รวมทั้งหนองบึง ซึ่งมีอยู่ทั่วไปประมาณ 117 แห่งและคลองส่งน้ำชลประทานขนาดเล็กอีก 188 แห่ง แหล่งน้ำดังกล่าวนอกจากจะช่วยในการเกษตรแล้ว ยังเป็นแหล่งเพาะพันธุ์ปลาช่อนและเป็นแหล่งทำการประมงของชาวจังหวัดสิงห์บุรีอีกด้วย

ทรัพยากรดินและธรณีสัณฐาน

พื้นที่ตะกอนลำน้ำ (Fluvial plain) เป็นพื้นที่เกิดใหม่ จากการทับถมของลำน้ำในปัจจุบัน มีสภาพพื้นที่ราบเรียบถึงค่อนข้างราบเรียบ (flat to nearly level) เกิดตามแม่น้ำสายหลัก เช่น แม่น้ำเจ้าพระยา ลำแม่ลาการ้อง ลำเชียงราก และลำโพธิ์ชัย ประกอบด้วย สันดินริมน้ำ (river levee) เกิดเป็นแนวริมฝั่งแม่น้ำเป็นส่วนใหญ่ ตะกอนดินที่ถูกพัดพามาทับถมเป็นตะกอนใหม่ เนื้อละเอียดปานกลางถึงละเอียด และพื้นที่ราบน้ำท่วมถึง (flood plain) เป็นที่ราบลุ่มหลังสันดินริมน้ำ

ทรัพยากรดิน ในจังหวัดสิงห์บุรี มีกลุ่มชุดดินหลักอยู่ 4 กลุ่มชุดดิน ประกอบด้วย

1. กลุ่มชุดดินที่ 4 มีเนื้อที่ประมาณ 434,891 ไร่ หรือร้อยละ 84.60 ของพื้นที่ทั้งจังหวัด

กลุ่มชุดดินที่เป็นดินเหนียวลิกมาก เกิดจากวัตถุต้นกำเนิดดินพวกตะกอนลำน้ำ พบในบริเวณที่ราบตะกอนน้ำพา มีสภาพพื้นที่เป็นที่ราบลุ่มหรือราบเรียบ มีน้ำแช่ขังในช่วงฤดูฝน หน้าดินอาจแตกกระแวงเป็นร่องกว้างและลึกในฤดูแล้ง มีการระบายน้ำเลวหรือค่อนข้างเลว มีเนื้อชั้นดินบนเป็นดินร่วนปนดินเหนียว ปฏิกิริยาดินเป็นกรดจัดถึงเป็นกรดเล็กน้อย มีค่าความเป็นกรดเป็นด่างประมาณ 5.5-6.5 มีเนื้อดินชั้นล่างเป็นดินเหนียว หรือดินเหนียวปนทรายแป้ง มีความเป็นกรดเป็นด่างประมาณ 7.0-8.0 ความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติปานกลาง

มีความเหมาะสมสำหรับการปลูกข้าว โดยปกติไม่ค่อยมีปัญหาในการใช้ประโยชน์ที่ดินสำหรับการปลูกข้าว แต่ถ้าเป็นบริเวณที่ลุ่มต่ำอาจจะประสบปัญหาบ้างจากน้ำไหลป่าท่วมขัง แต่ไม่เหมาะสมสำหรับการปลูกพืชไร่ ไม้ผล หรือพืชผัก เนื่องจากมีน้ำแช่ขังในช่วงฤดูฝน

การใช้ประโยชน์ที่ดิน ในปัจจุบัน ส่วนใหญ่ใช้ทำนา และมีบางพื้นที่ที่เปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์เป็นพื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง

2. กลุ่มชุดดินที่ 21 มีเนื้อที่ประมาณ 50,099 ไร่ หรือร้อยละ 9.76 ของพื้นที่ทั้งจังหวัด

กลุ่มชุดดินที่เป็นกลุ่มดินร่วนหยาบลิกมาก เกิดจากวัตถุต้นกำเนิดดินพวกตะกอนลำน้ำบนส่วนต่ำของสันดินริมน้ำ พบบริเวณที่ราบเรียบหรือค่อนข้างราบเรียบ มีน้ำแช่ขังในช่วงฤดูฝน มีการระบายน้ำดีปานกลางถึงค่อนข้างเลว มีเนื้อดินเป็นดินร่วน ดินร่วนเหนียว หรือดินร่วนเหนียวปนทรายแป้ง ปฏิกิริยาดินเป็นกรดจัดถึงเป็นกลาง มีค่าความเป็นกรดเป็นด่างประมาณ 5.5-7.0 ดินมีความสมบูรณ์ตามธรรมชาติปานกลาง

มีความเหมาะสมสำหรับปลูกข้าว แต่อาจมีปัญหาขาดแคลนน้ำในบางช่วงเวลาที่ยาวนาน ส่วนในฤดูแล้งสามารถปลูกพืชผัก และถั่วต่าง ๆ ได้

การใช้ประโยชน์ที่ดินในปัจจุบัน ส่วนใหญ่ใช้ทำนา บางพื้นที่ใช้ปลูกพืชผัก ถั่วต่างๆ และมีบางพื้นที่ที่เปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์เป็นพื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง

3. กลุ่มชุดดินที่ 33 มีเนื้อที่ประมาณ 3,119 ไร่ หรือร้อยละ 0.61 ของพื้นที่ทั้งจังหวัด

กลุ่มชุดดินที่เป็นดินทรายแป้งลึกมาก ที่เกิดจากตะกอนแม่น้ำหรือตะกอนน้ำพารูปพัด พบบนสันดินริมน้ำเก่า เนินตะกอนรูปพัด หรือที่ราบตะกอนน้ำพา มีสภาพพื้นที่ค่อนข้างราบเรียบถึง เป็นลูกคลื่นลอนลาด มีการระบายน้ำดีถึงดีปานกลาง มีเนื้อดินชั้นบนเป็นดินร่วนปนทรายแป้งหรือดินร่วน ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดถึงเป็นกรดเล็กน้อย มีค่าความเป็นกรดเป็นด่างประมาณ 4.5-5.5 มีเนื้อดินชั้นล่างตอนบนเป็นดินร่วนเหนียวปนทรายแป้ง ปฏิกริยาเป็นกรดจัดถึงเป็นกรดเล็กน้อย มีค่าความเป็นกรดเป็นด่างประมาณ 5.5-6.5 ส่วนชั้นดินล่าง ถ้ามีก้อนปูนปะปนมีปฏิกริยาเป็นกลางถึงเป็นด่างจัด มีค่าความเป็นกรดเป็นด่างประมาณ 7.0-8.5 มีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติปานกลาง

มีความเหมาะสมสำหรับปลูกพืชไร่ พืชผัก ไม้ผล และไม้ยืนต้น

การใช้ประโยชน์ที่ดินในปัจจุบัน ส่วนใหญ่ใช้ปลูกไม้ผลหรือเป็นที่อยู่อาศัย และมีบางพื้นที่ที่มีการปรับสภาพพื้นที่เพื่อทำนา

4. กลุ่มชุดดินที่ 38 มีเนื้อที่ประมาณ 2,340 ไร่ หรือร้อยละ 0.45 ของพื้นที่ทั้งจังหวัด

กลุ่มชุดดินที่เป็นดินร่วนหยาบลึกมาก เกิดจากการทับถมของตะกอนลำน้ำบนสันดินริมน้ำ หรือที่ราบตะกอนน้ำพา มีลักษณะการทับถมเป็นชั้นๆของตะกอนลำน้ำในแต่ละช่วงเวลา มีสภาพพื้นที่ค่อนข้างราบเรียบ มีการระบายน้ำดีถึงดีปานกลาง มีเนื้อดินชั้นบนเป็นดินร่วนปนทราย ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดถึงเป็นกลาง มีค่าความเป็นกรดเป็นด่างประมาณ 5.5-7.0 เนื้อดินชั้นล่างเป็นดินร่วนปนทราย หรือเป็นชั้นสลับที่มีเนื้อดินเป็นดินร่วน ดินร่วนเหนียวปนทราย ดินทรายปนดินร่วน ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดถึงเป็นกรดปานกลาง มีค่าความเป็นกรดเป็นด่างประมาณ 5.5-7.0 ความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติปานกลาง

มีความเหมาะสมสำหรับปลูกพืชไร่ พืชผัก ไม้ผล และไม้ยืนต้น

การใช้ประโยชน์ที่ดินในปัจจุบันเป็นที่อยู่อาศัย ปลูกพืชผัก ไม้ผล และมีบางพื้นที่ที่มีการปรับสภาพพื้นที่เพื่อทำนา

ทรัพยากรป่าไม้

จังหวัดสิงห์บุรีไม่มีพื้นที่ป่าไม้หรืออยู่ในเขตป่าสงวนแห่งชาติ มีเพียงพื้นที่ป่าชุมชน ประมาณ 1,452 ไร่ ส่วนใหญ่อยู่ใกล้แหล่งน้ำ ป่าชุมชนปลูกโดยชุมชน และให้ชุมชนดูแลรักษา พร้อมใช้ประโยชน์จากป่าชุมชน

แร่ธาตุ

จังหวัดสิงห์บุรีไม่มีแร่ธาตุที่สำคัญในพื้นที่

ภัยธรรมชาติ

ในรอบหลายสิบปีที่ผ่านมา จังหวัดสิงห์บุรีเกิดสาธารณภัยขึ้นบ่อยครั้ง และเกิดเป็นประจำในช่วงระยะเวลาหนึ่ง จึงทำให้สามารถคาดการณ์ช่วงเวลาการเกิดภัยธรรมชาติได้ เช่น อุทกภัย วาตภัย ภัยแล้ง ในขณะที่เดียวกันมีสาธารณภัยรูปแบบใหม่และ/หรือมีรูปแบบที่เปลี่ยนไปจากเดิมเนื่องจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (Climate Change) ซึ่งทำให้คาดการณ์ได้ยาก มีความไม่แน่นอนสูง อาทิเช่น ภัยจากแผ่นดินไหว การกัดเซาะ ดินทรุดตัว โรคระบาด สำหรับจังหวัดสิงห์บุรีมีแนวโน้มการเกิดสาธารณภัยต่างๆ ในรอบปีตามปฏิทินสาธารณภัยจังหวัดสิงห์บุรี

อุทกภัย

จังหวัดสิงห์บุรี ประสบปัญหาอุทกภัยเป็นประจำ สาเหตุของอุทกภัยที่เกิดจากการระบายน้ำท้ายเขื่อนเจ้าพระยาที่มีปริมาณเพิ่มมากขึ้น และได้รับผลกระทบจากฝนตกต่อเนื่องในพื้นที่ ซึ่งเมื่อมีการปล่อยน้ำผ่านเขื่อนเจ้าพระยา ที่ระดับน้ำท้ายเขื่อนตั้งแต่ 1,800 ลบ.ม./วินาที ขึ้นไป ก็จะทำให้มีน้ำล้นตลิ่งเข้าท่วมในพื้นที่ อ.อินทร์บุรีก่อน (ต.ท่างาม, ต.ชีน้ำร้าย, ต.อินทร์บุรี) และจะเข้าท่วมพื้นที่ อ.พรหมบุรี แล้วจึงท่วม อ.เมืองสิงห์บุรี ตามการระบายที่เพิ่มขึ้น

ภัยแล้ง

จังหวัดสิงห์บุรีจะเกิดสถานการณ์ภัยแล้ง (ภาวะฝนแล้งและฝนทิ้งช่วง) เนื่องจากมีปริมาณฝนน้อยระดับน้ำในเขื่อนภูมิพลและเขื่อนสิริกิติ์น้อยกว่าเกณฑ์ปกติ ส่งผลกระทบต่อพื้นที่ภาคเกษตรกรรมของจังหวัดซึ่งอยู่ในลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยา โดยทั่วไปเมื่อเริ่มฤดูกาลเพาะปลูกข้าวนาปรัง ทางโครงการชลประทานสิงห์บุรีจะแจ้งข้อมูลแผนการเพาะปลูกพืชฤดูแล้งประจำปีในพื้นที่ชลประทานและแผนการเพาะปลูกพืชฤดูแล้ง ทั้ง 6 โครงการ โดยนอกเหนือจากนั้นเป็นพื้นที่นอกแผนการส่งน้ำ ซึ่งเสี่ยงต่อการขาดแคลนน้ำเพื่อการเกษตร เกษตรกรจึงจำเป็นต้องติดตามสถานการณ์น้ำอย่างใกล้ชิด ว่ามีน้ำที่ค้างอยู่ในพื้นที่จากอุทกภัย แหล่งน้ำธรรมชาติ บ่อน้ำใต้ดินของเกษตรกรเองหรือไม่ ต้องทราบสถานการณ์น้ำและแผนการจัดสรรน้ำของจังหวัดสิงห์บุรี เพื่อวางแผนการเพาะปลูกที่เหมาะสม และคาดว่าจะเกิดผลกระทบต่อพื้นที่ใดบ้างของจังหวัดสิงห์บุรี

วาตภัย

จังหวัดสิงห์บุรีเกิดวาตภัยเกือบทุกปีจากพายุฤดูร้อน จะเกิดขึ้นในช่วงฤดูร้อน (ช่วงเดือนมีนาคม-พฤษภาคม) เกิดจากกระแสอากาศร้อนยกขึ้นเบื้องบนอย่างรุนแรงและรวดเร็ว เกิดพายุฝนฟ้าคะนอง ลมกระโชกแรง เป็นครั้งคราว มีฝนตกหนัก และอาจมีลูกเห็บทำความเสียหายได้ในบริเวณเล็กๆ ช่วงเวลาสั้นๆ ทำให้สิ่งก่อสร้างบ้านเรือน และพื้นที่เกษตรได้รับความเสียหาย

แผนส่งเสริมการท่องเที่ยว องค์การบริหารส่วนจังหวัดสิงห์บุรี ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๕

ลำดับ ที่	โครงการ / กิจกรรม	กำหนด ระยะเวลาที่จะ ดำเนินการ	รายละเอียดโครงการ / กิจกรรม	กลุ่มเป้าหมาย	งบประมาณ
๑	โครงการถั้ววีรชนมินิ- ฮาร์ฟมาราธอน สิงห์บุรี คนดี เมืองน่าอยู่ ครั้งที่ ๕	มิถุนายน ๒๕๖๕	จัดการแข่งขันวิ่ง ระยะ พื้นรัน, มินิมาราธอน และฮาร์ฟมาราธอน โดย ร่วมกับหน่วยงานที่ เกี่ยวข้อง	นักวิ่งทุกเพศทุก วัยจากทั่วประเทศ	๕๐๐,๐๐๐
๒	โครงการจักรยานเสือ ภูเขา อบจ.สิงห์บุรี	สิงหาคม ๒๕๖๕	จัดการแข่งขันจักรยาน เสือภูเขา โดยร่วมกับ ชมรมจักรยานจังหวัด สิงห์บุรี องค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่นในพื้นที่	นักปั่นจักรยาน จากทั่วประเทศ	๒๕๐,๐๐๐
๓	โครงการแข่งขันกีฬาเท ควันโดชิงถ้วย พระราชทาน	กรกฎาคม ๒๕๖๕	จัดการแข่งขันกีฬาเท ควันโดชิงถ้วย พระราชทานสมเด็จพระ กนิษฐาธิราชเจ้า กรม สมเด็จพระเทพ รัตนราชสุดาฯ	นักกีฬาเทควันโด จากทั่วประเทศ	๒๕๐,๐๐๐
๔	โครงการปั่นเปิดเมืองวีร ชน สิงห์บุรี คนดี เมืองน่า อยู่	พฤษภาคม ๒๕๖๕	จัดกิจกรรมปั่นจักรยาน เพื่อการท่องเที่ยวและ สุขภาพ	นักปั่นจักรยานทุก เพศ ทุกวัย จาก ทั่วประเทศ	๕๐๐,๐๐๐
๕	โครงการ อบจ.สิงห์บุรี เดินวิ่งเพื่อสุขภาพ	กันยายน ๒๕๖๕	จัดกิจกรรมเดิน-วิ่ง เพื่อ สุขภาพ ผ่านเส้นทาง แหล่งท่องเที่ยว หรือ สถานที่ๆ อบจ.สิงห์บุรี กำหนด	ประชาชน และ นักท่องเที่ยวทั่วไป	๓๐๐,๐๐๐

๖	โครงการแข่งขันกีฬา บาสเกตบอล อบจ. สิงห์บุรี ประจำปี ๒๕๖๕	มีนาคม ๒๕๖๕	จัดกิจกรรมการแข่งขัน บาสเกตบอล โดยร่วมกับ ชมรม หรือหน่วยงานที่ เกี่ยวข้อง	นักกีฬา บาสเกตบอล จังหวัดสิงห์บุรี และจังหวัด ใกล้เคียง	๑๐๐,๐๐๐
๗	โครงการตลาดประชารัฐ ท้องถิ่นสุขใจ เดิน กิน ชิม เทียบถนคนเดิน จังหวัดสิงห์บุรี	มีนาคม - กันยายน ๖๕	ร่วมกับหน่วยงานที่ เกี่ยวข้อง ในการจัด โครงการ/กิจกรรมเพื่อ ส่งเสริม สนับสนุน วัฒนธรรมประเพณีอันดี งาม	ประชาชน และ นักท่องเที่ยวทั่วไป	๒,๐๐๐,๐๐๐
๘	โครงการประกวด ภาพถ่ายเพื่อส่งเสริมการ ท่องเที่ยว	กรกฎาคม ๒๕๖๕	โครงการประกวด ภาพถ่ายเพื่อส่งเสริมการ ท่องเที่ยว	ประชาชนทั่วไป	๘๐,๐๐๐
๙	โครงการฝึกอบรมและ ศึกษาดูงานเจ้าบ้านอาสา พาเที่ยว	กรกฎาคม ๒๕๖๕	จัดอบรมการบรรยาย นำ เที่ยว ให้กับเด็กนักเรียน ระดับประถมศึกษา	เด็กนักเรียนระดับ ประถมศึกษา	๑๐๐,๐๐๐
๑๐	โครงการอบจ.สิงห์บุรี ชวนเที่ยว ประจำปี ๒๕๖๕	มกราคม - กันยายน ๒๕๖๕	โครงการอบจ.สิงห์บุรี ชวนเที่ยว ประจำปี ๒๕๖๕ เช่นการรณรงค์ การจัดบูธออกร้าน การ จัดนิทรรศการ การจัด งานส่งเสริมตามฤดูกาล เทศกาล งานประเพณี รวมทั้งกิจกรรมชวน เที่ยว	ประชาชนทั่วไป	๘๐๐,๐๐๐
๑๑	ค่าตอบแทนในการ ส่งเสริมอาชีพ ยุวอาสา สมัครเจ้าบ้านอาสา	ตุลาคม ๖๔ - กันยายน ๖๕	เบิกจ่ายค่าตอบแทน ให้กับนักเรียนที่ปฏิบัติ หน้าที่ยุวอาสาสมัคร	เด็กนักเรียนที่เข้า ร่วมโครงการ ฝึกอบรมมา	๕๕,๐๐๐

๑๒	จัดหารถจักรยานเพื่อ กิจกรรมส่งเสริมการ ท่องเที่ยว	มกราคม ๒๕๖๕	จัดซื้อรถจักรยาน จำนวน ๓๐ คัน ขนาดวง ล้อไม่น้อยกว่า ๒๔ นิ้ว		๑๐๕,๐๐๐
๑๓	งานสุดดีวีรชนค่าย บางระจัน	กุมภาพันธ์ ๒๕๖๕	จัดงานบวงสรวงสุดดี วีรชนค่ายบางระจัน เช่น งานแสดง แสง สี เสียง การจำลองเหตุการณ์	ประชาชน และ นักท่องเที่ยวทั่วไป	๘๐๐,๐๐๐
๑๔	วันอนุรักษ์วัฒนธรรม ไทยเฉลิมพระเกียรติ สมเด็จพระกนิษฐาธิราช เจ้า กรมสมเด็จพระเทพ รัตนราชสุดาฯ สยามบรม ราชกุมารี	เมษายน ๒๕๖๕	จัดกิจกรรมอนุรักษ์ วัฒนธรรมไทย รวมถึง การรณรงค์ให้ประชาชน ทั่วไปตระหนักถึง ความสำคัญและเห็น คุณค่าของมรดกทาง ศิลปวัฒนธรรมไทย	ประชาชน และ นักท่องเที่ยวทั่วไป	๔๐๐,๐๐๐
๑๕	สืบสานงานประเพณีลอย กระทง	พฤศจิกายน ๒๕๖๔	ดำเนินการร่วมกับสนง. การท่องเที่ยวและกีฬา จังหวัดสิงห์บุรี หรือ หน่วยงานอื่น ดำเนิน กิจกรรม สืบสานงาน ประเพณีลอยกระทง	ประชาชน และ นักท่องเที่ยวทั่วไป	๕๐,๐๐๐
๑๖	โครงการงานประเพณี ไหว้ครู ครอบครุหนังใหญ่ วัดสว่างอารมณ์	เมษายน - พฤษภาคม ๒๕๖๕	อุดหนุนสภาวัฒนธรรม จังหวัดสิงห์บุรี จัดงาน ประเพณีไหว้ครู ครอบครุ หนังใหญ่วัดสว่างอารมณ์	ประชาชน และ นักท่องเที่ยวทั่วไป	๕๐,๐๐๐
๑๗	โครงการสืบสานประเพณี ม่วนซื่นหมู่เฮา ไทย-ลาว แจ้ว ทองเอน	มีนาคม ๒๕๖๕	อุดหนุนสภาวัฒนธรรม ตำบลทองเอน สืบสาน ประเพณี ม่วนซื่นหมู่เฮา ไทย-ลาวแจ้ว ทองเอน	ประชาชน และ นักท่องเที่ยวทั่วไป	๘๐,๐๐๐

๑๘	โครงการตามรอยเสด็จ ประพาสต้นพระปิย มหาราช		อุดหนุนสภาวัฒนธรรม ตำบลหัวป่า จัดกิจกรรม ตามรอยเสด็จประพาส ต้นพระปิยมหาราช	ประชาชน และ นักท่องเที่ยวทั่วไป	๕๐,๐๐๐
๑๙	โครงการสัปดาห์สร้างจิต สำนึก รำลึกวีรชน ชาวบ้านบางระจัน	กุมภาพันธ์ ๒๕๖๕	อุดหนุนสภาวัฒนธรรม อำเภอค่ายบางระจัน จัด กิจกรรม สัปดาห์สร้างจิต สำนึก รำลึกวีรชน ชาวบ้านบางระจัน	นักเรียน นักศึกษา ประชาชน และ นักท่องเที่ยวทั่วไป	๒๐๐,๐๐๐
๒๐	โครงการอนุรักษ์ สิ่งแวดล้อมและ ธรรมชาติลำแม่ลา	มกราคม - กันยายน ๒๕๖๕	จัดกิจกรรมอนุรักษ์ สิ่งแวดล้อมและ ธรรมชาติ ณ ลำน้ำแม่ลา	-	๑๕๐,๐๐๐